

# Nebezpečné pronásledování - Stalking

Karel Sedláček

---

Bakalářská práce  
2014

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně  
Fakulta logistiky a krizového řízení

---

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

akademický rok: 2013/2014

## ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Karel Sedláček, DiS.**  
Osobní číslo: **L11288**  
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**  
Studijní obor: **Ovládání rizik**  
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Nebezpečné pronásledování-stalking**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte literární rešerše vztahující se k základním pojmům a teoretickým východiskům v oblasti nebezpečného pronásledování
2. Analyzujte a popište kazuistiky vybraných případů nebezpečného pronásledování
3. Vyhodnoťte ze statistických údajů podíl nebezpečného pronásledování na trestné činnosti v rámci konkrétního kraje a okresu

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. **Moderní psychologie pro právníky: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4722-078.**

[2] SEKOT, Aleš. **Úvod do sociální patologie: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 193 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-1052-611.**

[3] JIROVSKÝ, Václav. **Kybernetická kriminalita: nejen o hackingu, crackingu, virech a trojských koních bez tajemství. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1561-2.**

**Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.**

Vedoucí bakalářské práce:

**JUDr. Pavel Mauer**

Ústav environmentálních bezpečnosti

Datum zadání bakalářské práce:

**21. února 2014**

Termín odevzdání bakalářské práce:

**9. května 2014**

V Uherském Hradišti dne 21. února 2014

  
prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc.  
*děkan*



  
doc. PhDr. Ferdinand Mazal, CSc.  
*ředitel ústavu*

### Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v archivu Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

### Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval/a samostatně a použitou literaturu jsem citoval/a. V případě publikace výsledků budu uveden/a jako spoluautor/ka
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti dne 24. 4. 2014

  
.....  
podpis studenta/ky

## **ABSTRAKT**

Moje bakalářská práce na téma nebezpečné pronásledování se zabývá společensky relativně novým a nebezpečným projevem chování. Je definováno jako úmyslné, zlovolné pronásledování a obtěžování jiné osoby, které se tím snižuje kvalita života a její bezpečnost. Od platnosti nového trestního zákoníku dne 1. 1. 2010, je nebezpečné pronásledování jako trestný čin, postižitelný i v České republice.

Práce má dvě části, teoretickou a praktickou. V teoretické jsou uvedeny základní pojmy, druhy stalkingu, jeho rozpoznání a právní úprava s ním spojená. V praktické části pak případové studie s konkrétních případů s praxe a praktické výstupy z těchto případů. Dále pak statistické údaje o stalkingu od 1. 10. 2013 do 31. 12. 2013 v rámci České republiky, Zlínského kraje a okresu Uherské Hradiště.

Klíčová slova: nebezpečné pronásledování, oběť, stalker, trestný čin

## **ABSTRACT**

My bachelor thesis topic is about dangerous stalking that deals with socially relatively new and dangerous behaviors. It is defined as an intentional, malicious pursuing and harassment of another person, whose quality of life and safety is compromised. From the validity of the new Code of Law on the 1<sup>st</sup> Jan. 2010 stalking is a criminal offense, punishable in the Czech Republic as well.

The work has two parts: theoretical and practical. In the theoretical part, it describes basic concepts, types of stalking, and the identification and legislation associated with it. The practical part provides case studies from specific cases and practical outcomes resulting from these cases. Furthermore, it includes statistics on stalking from 1<sup>st</sup> Oct. 2013 to 31<sup>st</sup> Dec. 2013 in the Czech Republic, Zlin region and district of Uherske Hradiste.

Keywords: danger persecution, stalking victim, stalker, criminal offence

### ***Poděkování***

Chtěl bych na tomto místě poděkovat vedoucímu práce JUDr.Pavlu Mauerovi za cenné rady, profesionální přístup a odborné vedení při zpracování mé bakalářské práce. Rovněž bych chtěl poděkovat vedoucímu Územního odboru Policie České republiky JUDr.Bronislavu Šabršulovi za umožnění zpracování statistických údajů z evidence trestního řízení. V neposlední řadě bych chtěl poděkovat mojí manželce a dětem za všeobecnou podporu při studiu.

# OBSAH

<b>ÚVOD</b> .....	<b>9</b>
<b>I TEORETICKÁ ČÁST</b> .....	<b>10</b>
<b>1 STALKING – ZÁKLADNÍ POJMY A DEFINICE</b> .....	<b>11</b>
1.1 DRUHY STALKINGU .....	12
1.1.1 Pokusy o kontakt pomocí komunikačních prostředků .....	12
1.1.2 Vyhledávání fyzické blízkosti oběti, slídění .....	12
1.1.3 Osočování, devalvace, nátlak a psychické deptání.....	12
1.1.4 Pokusy o kontakt přes třetí osoby.....	13
1.1.5 Fyzické násilí.....	13
1.1.6 Cyberstalking.....	13
1.2 SPECIFICKÁ OBLAST STALKINGU-PRONÁSLEDOVÁNÍ CELEBRIT .....	14
<b>2 POSUZOVÁNÍ NEBEZPEČNOSTI STALKINGU</b> .....	<b>16</b>
2.1 INFORMACE O PRONÁSLEDOVATELOVI.....	16
2.1.1 Odmítnutý pronásledovatel .....	17
2.1.2 Hledač intimity .....	17
2.1.3 Nekompetentní nápadník.....	17
2.1.4 Zlostný pronásledovatel .....	17
2.1.5 Predátorský pronásledovatel.....	18
2.2 INFORMACE O OBĚTI .....	18
2.3 FALEŠNÉ OBĚTI STALKINGU .....	19
2.4 NEBEZPEČNÉ PRONÁSLEDOVÁNÍ VE ZNĚNÍ § 354 TRESTNÍHO ZÁKONÍKU .....	20
2.5 PODMÍNKY PRO ROZPOZNÁNÍ STALKINGU V POLICEJNÍ PRAXI .....	24
2.5.1 Orientační posouzení rizika případu .....	25
2.5.2 Co nesní být vyšetřujícím policistou přehlédnuto a zanedbáno .....	25
2.6 MOŽNOSTI DALŠÍCH POSTUPŮ ZE STRANY POLICIE.....	28
2.7 AKTUÁLNÍ VYUŽITÍ ODPOSLECHU A ZÁZNAMU TELEKOMUNIKAČNÍCH HOVORŮ .....	28
2.8 TENKÁ HRANICE MEZI TRESTNÝM ČINEM A PŘESTUPKEM.....	29
2.9 PŘEDPISY SOUVEJÍCÍ SE STALKINGEM .....	29
<b>II PRAKTICKÁ ČÁST</b> .....	<b>31</b>
<b>3 VÝZKUM</b> .....	<b>32</b>
3.1 CÍL VÝZKUMU .....	32
3.2 PŘÍPADOVÉ STUDIE.....	33
3.2.1 Petra versus Pavel.....	33
3.2.2 Monika versus Tomáš .....	35
3.2.3 Jana versus Dan.....	36
3.3 ZÁVĚRY K JEDNOTLIVÝM PŘÍPADŮM .....	38
3.3.1 Shrnutí případů.....	40

<b>4</b>	<b>KVANTITATIVNÍ VÝZKUM.....</b>	<b>41</b>
4.1	OTÁZKY PRO VÝZKUM.....	41
4.2	STATISTICKÉ ÚDAJE O NEBEZPEČNÉM PRONÁSLEDOVÁNÍ V ČESKÉ REPUBLICE .....	41
4.3	NEBEZPEČNÉ PRONÁSLEDOVÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	43
4.4	NEBEZPEČNÉ PRONÁSLEDOVÁNÍ V RÁMCI OKRESU UHERSKÉ HRADIŠTĚ .....	46
4.5	POROVNÁNÍ VÝVOJE NÁPADU NEBEZPEČNÉHO PRONÁSLEDOVÁNÍ V RÁMCI ČR A ZLÍNSKÉHO KRAJE .....	47
4.6	ZHODNOCENÍ VÝZKUMU .....	49
	<b>ZÁVĚR .....</b>	<b>51</b>
	<b>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....</b>	<b>53</b>
	<b>SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK .....</b>	<b>55</b>
	<b>SEZNAM GRAFŮ .....</b>	<b>56</b>
	<b>SEZNAM TABULEK.....</b>	<b>57</b>
	<b>SEZNAM PŘÍLOH.....</b>	<b>58</b>



## ÚVOD

Vzhledem k tomu, že jsem zaměstnán jako státní zaměstnanec podílející se na trestním řízení, vybral jsem si téma své bakalářské práce právě nebezpečné pronásledování, což je nový trestný čin, zařazený do České právní normy od 1. 1. 2010 v souvislosti s novým trestním zákoníkem. Ve své praxi jsem se setkal s několika případy stalkingu a za tu dobu jsem v této oblasti získal určitý přehled v této oblasti. Paragrafové znění Nebezpečné pronásledování podle § 354 TrZ dalo možnosti orgánům činným v trestním řízení tento fenomén poslední doby stíhat a pachatele tak soudně trestat. V dřívější trestně právní úpravě tato možnost nebyla, respektive nebyla zde jednoznačně ukotvena a tak orgány činné v trestním řízení, zejména policie, měla jen omezené možnosti ke stíhání pachatelů. Jejich jednání muselo naplňovat znaky jiných skutkových podstat trestných činů, které byly v té době obsaženy v trestním zákoně č. 140/1991 Sb. Většina v té době zjištěných případů stalkingu, byla posuzována a kvalifikována jako přešůpek proti občanskému soužití podle § 49 zákona č. 200/1990, o přešůpcích. Před zavedením nebezpečného pronásledování do právních norem se o této problematice málo hovořilo, policejní orgány měly k tomuto problému jen velmi málo informací, neprobíhala žádná školení, nebyly k dispozici žádná interní nařizení či metodické příručky. Po 1. 1. 2010 se „ledy hnuly“ a začala se objevovat výkladová stanoviska k trestnému činu nebezpečné pronásledování a pro policii důležité metodické pomůcky.

Moje práce je rozdělena do dvou částí a to teoretickou a praktickou. V teoretické části jsem se snažil zkrácenou formou vyjmenovat základní pojmy spojené s nebezpečným pronásledováním, jeho znaky, druhy, trestně právními aspekty a zejména návod, jak znaky tohoto skutku rozpoznat. V praktické části jsem se pak zaměřil na konkrétní případy, se kterými jsem se setkal a podíle se na jejich objasňování, jejich rozbor a analýzu. V druhé polovině praktické části jsem se pak zabýval kvantitativním výzkumem, zaměřeným především na Zlínský kraj.

## **I. TEORETICKÁ ČÁST**

## 1 STALKING – ZÁKLADNÍ POJMY A DEFINICE

Jak je uváděno v odborné literatuře, původní použití výrazu stalking, bylo v řeči lovců pro stopování, přiblížení se k lovené zvěři. Stalking=stopováním uštvávat zvěř k smrti. Z pohledu kriminologického lze stalking definovat jako úmyslné, zlovolné pronásledování a obtěžování jiné osoby, které snižuje kvalitu jejího života a ohrožuje její bezpečnost. Stalking má za přímý následek to, že závažně narušuje soukromí, osobní svobodu a lidskou důstojnost oběti, v některých závažných případech dochází k poškození duševního a tělesného zdraví oběti, případně je ohrožován její život. Stalker svoji oběť například sleduje, zasypává sms zprávami, e-maily, telefonáty nebo nechtěnými pozornostmi.

Ve forenzní psychologii je stalking, v obecném smyslu, považován za specifickou variantu násilí. Jeho hlavním znakem je upnutí se pachatele na určitou osobu a nehraje zde roli, zda jde o pachatele známého nebo neznámého. Pachatel pak svoji oběť systematicky a až úmorně obtěžuje a vyžaduje si nevyžádané a nechtěné pozornosti. *Pronásledovatelé mohou, ale také nemusejí trpět psychickou poruchou, která by dosahovala stupně klinické diagnózy.* [1]

Stalking způsobuje vážné narušení soukromí, osobní svobodu a lidskou důstojnost oběti. Dokonce v některých vážnějších případech poškozuje duševní a tělesné zdraví oběti a může ohrozit i její život. Nejčastějšími oběťmi stalkingu jsou známé osobnosti (zpěváci, herci, politici), ex-partneři apod. Za trestný čin bylo pronásledování označeno v Kalifornii v roce 1990.

K nejtypičtějším projevům stalkingu patří:

- 1) Opakované a dlouhodobé *pokusy kontaktovat oběť* pomocí dopisů, e-mailů, telefonátů, SMS zpráv, zaslání dárků. Obsah zpráv se může jevit ze začátku jako příjemné, které se posléze stanou urážejícími, nevkusnými a až zstrašujícími.
- 2) *Demonstrování moci a síly stalkera.* Ve svých projevech dává důraz na přímé nebo nepřímé výhrůžky, které jsou důvodné v oběti vzbudit strach. Do této kategorie lze zařadit především fyzické pronásledování oběti cestou do práce, na nákup a naopak, pronásledování autem, čekání na oběť před domem apod.[2]

- 3) *Poškozování a ničení věcí.* Může se jednat o poškrabané auto, posprejovaný lak, propíchnuté pneumatiky, pomalovanou omítku na domě či vchodové dveře, rozbité okno, likvidace domácího zvířete, případně poškození osobních věcí. Do této skupiny může patřit i zasílání virů, aby došlo ke ztrátě dat v počítači oběti.[2]

## 1.1 Druhy stalkingu

Chování pronásledovatelů bývá po jevové stránce rozmanité. Může používat ilegální prostředky jako je například ničení cizích věcí, pomluvy, podvody, ale také legální neškodné prostředky jako je telefonování, zasílání dopisů a dárků apod. Jednotlivé projevy sami o sobě nezakládají stalking a rovněž o něm nic nevyprávějí. Proto je důležitá celková skladba a souběh těchto projevů. Až ucelené informace nám mohou dát odpověď, zda se jedná o stalking a jsou naplněny jeho znaky, které ho určují.

### 1.1.1 Pokusy o kontakt pomocí komunikačních prostředků

Moderní styl současného života, dává k pronásledování vhodné podmínky. Mobilní telefony, pevné telefonní linky a zejména internet dávají jednoduché a nenáročné možnosti pro obtěžování vyhlédnuté oběti. Obecně lze říct, že velké množství telefonátů nebo jiných kontaktů bez věcného důvodu a bez vyžádání, či dokonce proti vůli oběti, překračuje únosnou mez. O telefonním teroru lze hovořit, když volající do sluchátka mlčí, volaného uráží a to mnohdy vulgárně, vyhrožuje mu nebo zamlčuje svoji identitu. Podobně může zanechávat výhrůžky nebo nechutné vzkazy na záznamníku. K podstatně protřelejšímu jednání patří umístění vzkazů na pracovní stůl, stěrače auta nebo dokonce dovnitř vozidla. Pokusy o kontakt zpravidla zahrnují moment zastrašování, výhrůžek či nactiutrhání.

### 1.1.2 Vyhledávání fyzické blízkosti oběti, slídění

Pozorování nebo hlídání bydliště oběti, postávání před pracovištěm nebo přítomnost na místech, které má oběť ráda, kde tráví svůj volný čas, jsou typické projevy této skupiny aktivit pronásledovatele.

### 1.1.3 Osočování, devalvace, nátlak a psychické deptání

Jedná se až o polovinu případů kdy se pachatel uchyluje k osočování a lživým nactiutrhávacím pomluvám. Toto může zveřejňovat pomocí letáček, plakátů nebo zavěšovat na

internet. V celku běžný jev je zveřejnění telefonního čísla oběti s tím, že tato poskytuje sexuální služby po telefonu. Jinou formou je zveřejnění falešného inzerátu přes internet nebo do jiné libovolné inzerce. Nápisů poškozujících oběť se mohou objevit i v místě kde pracuje nebo bydlí. Do této skupiny spadají projevy pronásledovatele, který se snaží svoji oběť dostat pod tlak. Může jít o poškozování jejího majetku, vniknutí do jejího soukromí a odcizení určitých symbolických věcí (fotografie, spodní prádlo, osobní předměty). Obzvláště jsou citelné útoky proti domácím mazlíčkům.

#### **1.1.4 Pokusy o kontakt přes třetí osoby**

Je také označován jako „stalking by proxy“. Tento styl je registrován asi v jedné třetině případů pronásledování. Stalker obratně manipuluje se svým okolím a dokonce s okolím své oběti. Snaží se je přesvědčit, že on sám je tím pronásledovaným. Okolí se pak snaží domluvit oběti, organizuje vzájemná setkání, informuje pronásledovatele o záměrech skutečné oběti.

#### **1.1.5 Fyzické násilí**

Odborníci se zcela neshodují, co vše lze pod fyzické násilí při stalkingu zahrnout. Pod fyzickým násilím především chápou napadání osob a sexuální ataky, včetně znásilnění. Samotné fyzické útoky pak stalking přesouvají z lehčí kategorie protiprávního jednání do těžších kauz. Jako zvýšené ohrožení oběti lze považovat udělování kopanců, ran, úderů a pokousání. K náhlému fyzickému napadení se zbraní nebo škrcení může dojít, když se předtím dařilo oběti setkání s pronásledovatelem vyhýbat. Výjimečně se můžeme setkat i s tím, že je oběť ohrožována pomocí automobilu, kdy typické je najíždění na oběť. Mnoho pronásledovatelů se uchyluje k tomu, že předem na své jednání svou oběť upozorní, uchyluje se k tzv. avízům. Oznamují i nejtěžší zločin vraždy, celkem otevřeně oznamují termín, kdy k ní dojde a způsob jejího provedení.[1]

#### **1.1.6 Cyberstalking**

Jedná se o zvláštní formu stalkingu. Tento pojem poprvé užil Deirmenjjan v roce 1999 a charakterizoval ho jako stalking v kyberprostoru, tedy pronásledování pomocí internetu. Ke cyberstalkingu patří zejména:

- *zasílání obtěžujících e-mailů,*

- *negativní zprávy o oběti v různých chat-roomech,*
- *nevyžádané, zlovolné prezentace oběti na různých místech v internetovém prostoru,*
- *vyhrožování prostřednictvím internetu, zavirování počítače, slídění na počítači oběti, zcizení elektronických dat.[1]*

Pomocí internetu může stalker anonymně, dlouhodobě a systematicky obtěžovat a deparat svoji oběť. Cyberstalking a stalking se v reálném světě od sebe velmi neliší. Většinou jsou pachatelé muži, ženy pak bývají v pozici obětí. I u cyberstalkingu je více pravděpodobné, že se pachatel a oběť dříve blíže a intimně znali. Tato forma je pro pronásledovatele atraktivní, neboť je snadno dostupná. Bez větších nákladů lze snadno svou oběť terorizovat na značnou dálku. Zábrany pachatele jsou snižovány samou technologií, kdy vše je virtuální, bez přímého styku s obětí. Cyberstalkeré využívají diskusního fóra, ve kterých se pod falešnou identitou snaží kontaktovat oběť, případně získávají informace o oběti od ostatních uživatelů internetu. K tomuto účelu mohou využívat různé typy spywarových programů. Cyberstalkeré, kteří k pronásledování využívají pouze informační a komunikační technologie, se nikdy neuchýlí k fyzickému útoku. Cyberstalking jako specifická forma stalkingu je uznávám ve forenzní psychologii a v příbuzných naukách a taktéž v legislativě.

**Telefonní útoky**-telefon patří mezi nejúčinnější a nejoblíbenější zbraň. Velmi dobře v něm skrýt své emoce a svou identitu. Je jedním z prostředků sociotechnického útoku.

**Internetová komunikace**-velmi silným nástrojem přímé komunikace je elektronická pošta. Využívá lidské slabosti pro získání požadovaných informací.[1,3]

## 1.2 Specifická oblast stalkingu-pronásledování celebrit

Pronásledování celebrit je poměrně samostatnou oblastí stalkingu a právě tento jev odstartoval zájem o tento fenomén. Předpokládá se, že z celkového počtu obětí pronásledování, tvoří celebrity asi jednu třetinu. Pronásledovatelé celebrit jsou ve značném věkovém rozpětí, jsou mezi nimi jak teenegaři, tak i padesátníci obojího pohlaví. Pronásledovatel se jeví jako nešťastný jedinec. Většina z nich vede samostatný život, jsou sociálně neúspěšní, proto se uchylují k představám a fantazírování o vztazích a kontaktech.

Nápadný je u pronásledovatelů celebrit častý výskyt klinicky relevantních symptomů. U pronásledovatelů celebrit se obvykle zjišťuje narcistická a borderline poruch, naopak u

pronásledovatelů běžných obětí se projevuje jen vzácně. Pronásledovatel si většinou vybírá osobu s vyšším sociálním statusem a snaží se jí kontaktovat.

Další zvláštností u stalkerů, kteří pronásledují celebrity je střídání terčů, tedy obětí jeho zájmu. Tento fenomén naznačuje, že pronásledovatelům nejde ani tak o cílovou osobu, ale o samotný proces stalkingu.

## 2 POSUZOVÁNÍ NEBEZPEČNOSTI STALKINGU

Při posuzování nebezpečnosti pronásledování je nutné sbírat a vyhodnocovat dostupné informace ke každému konkrétnímu případu. Jako prvotní zdroj lze považovat výpověď samotné oběti. Při jejím podání je třeba oddělit její interpretaci od faktického popisu události. Jen důsledné zjišťování skutečností nám dává možnost objektivně posoudit průběh stalkingu a odlišit falešné oběti od těch pravých. Při vytěžování obětí je důležité se nejen na rizikové faktory, ale zmapovat i pozitivní faktory, které riziko tlumí. Při posuzování stalkingu z pohledu nebezpečnosti jsou považovány především tyto okolnosti:

- informace o pronásledovateli
- informace o oběti
- situační faktory
- dynamika průběhu pronásledování.[1]

Do této doby zveřejňované poznatky a informace se opíraly o analýzu policejně dokumentovaných případů a výzkum u pachatelů, kteří se podrobili léčbě. K posouzení skutečných případů nám dávají typologie jen orientační nápovědu.[4]

### 2.1 Informace o pronásledovateli

Je vypracováno několik typologií pro posouzení nebezpečnosti stalkera z pohledu jeho osobnosti. Znaky, které nám jednotlivé typy klasifikují, umožňují přiřadit pronásledovatele ke konkrétnímu typu a vyvodit závěry o nebezpečnosti. Typologie stalkerů však není bez problémů a jeho přiřazení k jednomu typu není možné. I přes tyto problémy se typologie nebezpečnosti pronásledovatele těší velké oblibě a jsou využívány jako orientační vodítko. Rozpoznat a odhalit stalkera nebývá jednoduché a v mnohých případech se to ani nepodaří. Může se jednat o společensky a svým chováním o osobu zcela normální, u které se nedá ani vytušit, že svou oběť pomocí např. sms zpráv nebo přes internet, obtěžují.

U pronásledovatelů vždy zjišťujeme:

- **eskalaci**, tj. zda pronásledování má či bude mít stupňující tendenci,
- **dobu či délku pronásledování**, zpravidla platí: čím delší průběh, tím horší prognóza,



- **znovu obnovení obtěžování**, poté co pachatel své činy zdánlivě ukončil,
- **intenzitu psychického a sociálního poškozování oběti.**

S přihlédnutím k těmto hlediskům rozlišujeme pět typů stalkerů.

### **2.1.1 Odmítnutý pronásledovatel**

Dopouští se pronásledování v důsledku roztrpčení a rozčarování z ukončeného vztahu. Může se jednat o vztah intimní, rodinný, pracovní či obchodní, není výjimkou ani vztah terapeutický. Chování stalkera je následek jeho touhy o obnovení vztahu nebo je odplatou, revanší za odmítnutí. Může se jednat o spojení obojího. Stalking je u těchto pachatelů kompletně či alespoň z části substitucí, náhradou za ukončený vztah.

### **2.1.2 Hledač intimity**

Tento touží po vztahu s osobou, která ho nějak zaujala a o které si myslí, že bude jeho náklonnost a city opětovat. Obvykle si za cíl vybírá osoby cizí nebo jen povrchně mu známé. Z této řady se obvykle prezentuje většina pronásledovatelů celebrit. Tento typ neusiluje primárně o sexuální vztah, ale dominuje touha po tom, aby byl vnímán a akceptován uctívanou osobou. Pronásledovatelé tohoto typu mívají zpravidla prázdný život, smyšlený vztah je zpravidla jediným zástupným vztahem v jejich současném životě.

### **2.1.3 Nekompetentní nápadník**

Tento typ touží po nějakém poměru, ale netouží po intimitě či opětování vztahu. Jde mu o rande nebo sexuální schůzku. V této skupině jsou často sociálně a interpersonálně málo způsobilí jedinci. Díky své sociální nešikovnosti zažívají jasná odmítnutí, vzdají to, ale bohužel se upnou jinam, vyberou si jinou oběť.

### **2.1.4 Zlostný pronásledovatel**

Svou oběť úporně pronásleduje kvůli skutečnému nebo domnělému zranění, újmě, kterou mu jeho oběť přivodila. Tito stalkeři vynikají ve vyhrožování a zastrašování, bývají až kverulantsky vytrvalí. Jejich cíl může být individuální i skupinový. Obtěžování mu přináší satisfakci, jde jim o moc a kontrolu nad obětí. Cítí se sami obětí, jsou přesvědčeni o svém právu. Mají dojem, že oběť je poškodila.

### 2.1.5 Predátorský pronásledovatel

Cíleně útočí a chová se až sexuálně agresivně. Stalking v tomto případě zahrnuje širší repertoár chování a vyznačuje se systematickostí v postupu pachatelů, kteří si pořizují informace o oběti, mají fantazii o útoku a často se dopouštějí i voyeristických aktivit. Popsané součásti stalkingu probíhají obvykle skrytě a subtilně, neboť pronásledovatel nechce svou oběť před samotným útokem vystrašit. Některým z těchto stalkerů dělá radost, když své oběti dávají po částech vědět, že ji sledují. Kochají se postupným odhalováním její identity. Je ze statistického pohledu, početně malou skupinou, je však nutno dodat, že popisované vzorce chování se vyskytují i u některých sexuálních pachatelů.

U každého typu pachatele je stanoveno riziko pro:

- fyzické napadení oběti – vysoké u odmítnutého a predátorského typu,
- vyhrožování – nízké u predátora a hledače intimity,
- tvrdošijnost (=perzistence, stálost, odolnost) pronásledování u momentální oběti – příznivější prognóza u nekompetentního typu,
- pronásledování zacílené na nové oběti – vysoké riziko pronásledování je u odmítnutého, nekompetentního a predátorského typu,
- psychické a sociální poškozování oběti – vysoké u odmítnutého, zlostného a predátorského typu.[1]

## 2.2 Informace o oběti

K posouzení toho jak je stalking nebezpečný, je důležitý obraz rizikovosti jednotlivé oběti. Přihlíží se pak k několika hlediskům, od pracovního zařazení až po subjektivní předpoklady oběti se bránit. Na základě zjištění organizace Bílý kruh bezpečí se obětí pronásledování může stát kdokoliv bez rozdílu věku, pohlaví, sociálního postavení, kulturního zázemí, vzhledu nebo sexuální orientace. U lékařů, psychiatrů, terapeutů, ale i vysokoškolských pedagogů a prominentů je dána vyšší pravděpodobnost, že se setkají se stalkingem. U umělců se jedná spíše o pronásledování umanutými obdivovateli, u politiků se jedná většinou o výhrušné projevy. Statistiky ukazují, že nejčastěji se obětí stalkingu stává svobodný člověk žijící bez partnera nebo osoba brzy po rozchodu.

„Řada studií realizovaných v mnohých zemích Evropy (např. Dressing, H. Maulk-Backer, H. Gass, P.) poskytuje velmi zajímavá čísla o četnosti stalkingu ve společnosti. Anglosaské studie udávají, že zhruba 4-7,2% mužů a 12-17,5% žen se alespoň jednou se stalkingem osobně setkalo. To znamená, že stalking je jev poměrně rozšířený. V první německé studii o stalkingu uvedlo 11,6 dotázaných, že byli minimálně jednou v životě obětí stalkera, Mezi oběťmi převažovaly ženy (87,2%).“ [6]

Při řešení jednotlivých případů je zapotřebí zjistit, jaké jsou u oběti objektivní možnosti zajistit si svoje bezpečí. Vedle těchto objektivních možností je potřeba přihlížet i k subjektivnímu stavu oběti. V některých případech jsou po velmi intenzivním obtěžování oběti v takovém psychickém stavu, že nemůžou objektivní možnosti užít. Následující otázky naznačují, k čemu je vhodné přihlížet při určování orientační míry zranitelnosti oběti:

- Znájí se oběť a pronásledovatel velmi dobře?
- Je pronásledovatel obeznámen s denním režimem a návyky oběti?
- Jsou pronásledovatel a oběť stále ještě v přímém kontaktu?
- Má oběť reálnou možnost zajistit fyzickou bezpečnost?
- Má intenzivní strach a hrůzu z pronásledovatele?
- Sdílí její obavy také lidé v jejím nejbližším okolí (například rodinní příslušníci, přátelé spolupracovníci)?
- Může oběť zvýšenou opatrností eliminovat riziko napadení? Je schopna předjímat riziko napadení a zvolit účinnou obranu?
- Je sama schopna vyhrožování zastavit? [1]

### 2.3 Falešné oběti stalkingu

Nepravá oběť se označuje ta osoba, která se za oběť vydává a přitom jí není. Tento výraz není ustálen. V odborné literatuře se objevují i další označení jako falešná oběť, údajná oběť, předstíraná oběť. I přes různou terminologii jde o stejný jev – osoba v kontaktu s policií nebo dalšími institucemi se jako oběť prezentuje i když pachatel ani trestný čin neexistují.

Pojem nepravé oběti není zatím dostatečně probádaný problém. Z hlediska aktuálnosti ho však nelze popřít. Falešná viktimizace je poměrně široký a různorodý jev. Z praxe jsou známy nepravé oběti loupežných přepadení, znásilnění, sexuálního zneužívání a samozřejmě i podvodů.

Důvody zájmu o syndromu falešné viktimizace jsou srozumitelné a lze je shrnout takto:

- **Plýtvání zdroji** – vyšetřování případů oznámených nepravými oběťmi poutá zbytečně čas i prostředky orgánů činných v trestním řízení, které potom chybí jinde.
- **Podrývání věrohodnosti skutečných obětí** - případy falešných obětí nemají negativní dopad na důvěru vůči faktickým obětem. Věrohodnost skutečných obětí může být zpochybňována.
- **Podezírání nevinných osob** – v důsledku nepravdivých oznámení jsou podezírány nevinné osoby. Vyšetřování jim způsobuje problémy i potíže v různých oblastech života a v pochodech sociální stigmatizace může zbytečně utrpět i jejich bezúhonnost.
- **Negativní „politické“ dopady** – dramatické líčení případů v médiích, které se teprve později jeví jako smyšlené falešnou obětí, může rozjitřit veřejné mínění.
- **Plýtvání nevhodnou pomocí** – falešné oběti směle žádají o pomoc na různých místech. Sociálně psychologické služby, které takto získávají, jsou však pro ně nevhodné. Dostává se jim péče pro potíže, které ve skutečnosti nemají a jejich skutečné problémy zůstanou nerozpoznány.[1]

## 2.4 Nebezpečné pronásledování ve znění § 354 trestního zákoníku

Trestný čin nebezpečné pronásledování (§354 TrZ) je zařazený mezi trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných (hlava X), a to do podskupiny trestných činů narušujících soužití lidí (díl 5). Vysvětlením tohoto zařazení je zájem zákonodárce na ochraně nerušeného mezilidského soužití, které § 354 nepochybně sleduje. Stejně vhodné by sice bylo jeho zařazení mezi věcně bližší trestné činy proti právům na ochranu osobnosti, soukromí, listového tajemství (hlava II., díl 2.) avšak vzhledem k tomu, že si skutková podstata trestného činu nebezpečného vyhrožování podle § 353 (dříve § 197a trestního zákona) je uvedena

mezi trestnými činy narušujícími soužití lidí, není zařazení § 354 do této skupiny nelogické.[5,14]

U nebezpečného vyhrožování podle § 354 TrZ se jedná o úmyslný přečin, nikoliv zločin, neboť sazba, kterou je tento trestný čin ohrožen, činí i u jeho kvalifikované skutkové podstaty nejvýše tři roky (§14 odst.2 TrZ).

Podle platného zákonného ustanovení se § 354 nebezpečného pronásledování dopustí ten, kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že

- a) vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmu jemu nebo jeho osobám blízkým,
- b) vyhledává jeho blízkost nebo jej sleduje,
- c) vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje,
- d) omezuje jej v jeho obvyklém způsobu života, nebo
- e) zneužije jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu,

a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých.

Kvalifikovanou skutkovou podstatu tohoto trestného činu naplní pachatel v případě, že se některého z výše uvedených jednání dopustí vůči dítěti nebo těhotné ženě, se zbraní nebo nejméně dvěma osobami.

V samotné praxi nemusí být problém s výkladem, co se rozumí pod výhrůzkou (písm.a), která musí být vždy protiprávní, tj.provedena nedovolenými prostředky a způsobem, vážně míněná, tj. nesmí jít o žert, ani to, čeho se týká, např.ublížení na zdraví, narušení nedotknutelnosti sexuální integrity, útoky proti rodinnému soužití, škoda na majetku, odborné pověsti, aspod.[7,13]

Obdobně nebude složité ani určit jednání spočívající ve vyhledávání osobní blízkosti a sledování poškozeného (písm.b), jako např.denní čekání před domem „doprovod“ při cestě do zaměstnání a nazpátek domů, na nákupech apod.

Rovněž formy jednání , které jsou uvedeny pod písm.c), by neměly vyvolávat aplikační nejasnosti: např.zahlcování elektronické pošty spamy a e-maily s nevyžádanými, často vulgárními texty s více či méně zřejmým sexuálním podtextem, zneužívání internetových dis-

kusních fór, záměrná distribuce počítačových virů, opakované vzkazy a nepřetržitě nevyžádané volání na mobilní telefon, včetně tradičních forem komunikace v podobě dopisů apod., nedělají problém zařadit pod skutkovou podstatu § 354.

O něco problémovější se může jevit výklad jednání zařazeného pod písm.d), které bude zřejmě vyžadovat v jednotlivých případech výklad judikaturou, která by je upřesnila a to co lze ještě považovat a co již nikoliv za omezení poškozeného v jeho obvyklém způsobu života.

Posledním zakázaným jednáním je zneužití osobních údajů jiného za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu s poškozeným, kde je třeba při výkladu § 354 odst.1 písm.e) odkázat i na zákon o ochraně osobních údajů č.101/2000 Sb., vymezující ve svém §4 písm.a), co lze vůbec považovat za osobní údaj (tj.jestliže prostřednictvím takového nebo více takových údajů, lze přímo nebo nepřímo zjistit identitu jiného, aniž by přitom bylo nutné vynaložit nepřiměřené množství času, úsilí či materiálních prostředků). Ke splnění trestnosti tohoto jednání je však zapotřebí splnit ještě jednu podmínku, a to, že účelem je získání kontaktu s poškozeným (jedná se obligatorní znak skutkové podstaty). Není rozhodné, zda ke kontaktu dojde a o jaký druh tohoto kontaktu pachatel usiluje, tj. zda mu půjde přímo o osobní setkání či zaslání dárků, služeb nebo jiné aktivity. Zákonodárce zde správně předem nevypočítává všechny možné formy kontaktu pachatele s poškozeným, neboť nelze předem odhadnout fantazii pachatele, který často usiluje o to navázat s obětí a to i nepřímo, za pomoci třetí a nic netušící osoby, kontakt.[7]

Všem uvedeným formám jednání podezřelého je společné to, že zákon k jejich trestnosti vyžaduje ještě současně splnění dvou dalších podmínek a to dlouhodobost takových projevů chování a způsobilost ke vzbuzení důvodné obavy o život nebo zdraví poškozeného nebo život a zdraví jemu blízkých osob. *„Důvodnou obavou se zde rozumí obava objektivně způsobilá vyvolat vyšší stupeň obav, úzkosti nebo jiného tísnivého pocitu ze zla, kterým je na poškozeného působeno, přičemž však není nutné, aby takový pocit v poškozeném skutečně vyvolala. Za důvodnou obavu o zdraví své nebo osoby blízké je třeba považovat nejen o zdraví fyzické, ale i také obavu ze způsobení psychických poruch (to může být např. i případ matky, která v obavě o dítě, jež se vrátí domů ze školy s dvouhodinovým zpožděním, nervově zhroutí nebo se obává, že se zhroutí, pokud jí pachatel opakovaně vyhrožuje, že dítěti ublíží).*[5]

Při konkretizaci myšlení zákonodárce při užití termínu dlouhodobost, se lze odkázat na ustálenou praxi při chápání tohoto pojmu ve smyslu opakujícího se a zpravidla soustavného a systematického jednání, nelze kriminalizovat náhodné nebo krátkodobé projevy, i když toto vykazuje základní skutkové podstaty.

Při stalkingu dochází téměř vždy ke kumulaci a eskalaci nebezpečných projevů chování, které ve své komplexnosti a nárůstem intenzity často doslova oběť paralyzují, pokud nedojde k jejímu trvalému psychickému nebo fyzickému poškození. Trestně právní následky přečinu podle § 354 odst. 1 TrZ jsou, že pachateli hrozí uložení trestu odnětí svobody až na dobu nejvýše jednoho roku nebo trestu zákazu činnosti. Za splnění dalších zákonných podmínek není vyloučeno uložení dalších výslovně neuvedených trestů, jako je peněžitý trest, trest domácí vězení, trest zákazu pobytu, případně u cizinců i vyhoštění. V případě, že pachatel svým jednáním naplnil znaky kvalifikované skutkové podstaty nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 2 TrZ, zvyšuje se sazba na šest měsíců až tři roky.

Z uvedených trestů se jako nejvhodnější jeví v běžných, nikoliv závažnějších případech nebezpečného pronásledování, podmíněný odklad trestu odnětí svobody (podmíněné odsouzení podle § 81 TrZ), trest domácího vězení (§60 TrZ) nebo trest zákazu pobytu (§75 TrZ), a to za předpokladu, že soud uloží zároveň s tímto i vhodná a přiměřená omezení osobě pachatele a uloží mu povinnosti podle § 48 odst. 1 TrZ. Především půjde o zdržení styku se s určitými osobami, příp. se zdržením neoprávněných zásahů do práv nebo právem hájených zájmů jiných osob. Samozřejmě, že soud může uložit i jiné povinnosti, které by měly za cíl posílit ochranu oběti před pronásledovatelem a zajistit jí co nejrychleji bezpečí a odvrátit co nejefektivněji pachatele k opakování protiprávního jednání.

Pro opakování jednání pachatele může být hrozbou i případné naplnění skutkové podstaty podle § 337 odst. 2 pro přečin maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání, aby od svého jednání do budoucna upustil. Trestní postih pachateli v souvislosti se stalkingem může hrozit i za jiné trestné činy, které s ním mohou souviset. Může se jednat např. omezování osobní svobody (§171 TrZ), porušování domovní svobody (§178 TrZ), poškození cizí věci (§228 TrZ), výtržnictví (§358 TrZ), týrání zvířat (§302 TrZ) apod.[7]

V návaznosti na nový trestní zákoník, od 1. 1. 2010 byly novelizovány i další trestněprávní předpisy, především trestní řád. V TrŘ se doplňuje v jeho § 163 součet trestných činů u kterých lze zahájit trestní stíhání nebo v něm pokračovat jen se souhlasem poškozeného a

to právě o ust. § 354 TrZ nebezpečné vyhrožování. Souhlasu však není třeba v případech uvedených v § 163a TrŘ, v praxi se jedná především o poškozenou osobu mladší patnácti let a případy, kdy příčinou toho, že není dán souhlas jsou výhrůžky, nátlak na závislost na pachateli.[14]

## 2.5 Podmínky pro rozpoznání stalkingu v policejní praxi

### 1. Jaká musí být délka pronásledování, aby jednání dosahovalo znaků trestného činu?

Stalking představuje problematické, neakceptovatelné vystupňování aktivit, které v normální míře běžně používáme k navazování, udržování a ukončování vztahů (viz. např. rituály dvoření, rituály rozchodu). Není jednoduché stanovit přesně *bod zlomu*, tedy hranice mezi ještě únosnou formou na straně jedné a urputnějším a stíhatelným stalkingem podle §354 TrZ, na straně druhé. Nauka pracuje s různým pojetím určení hranice mezi nevyžádaným obtěžováním a stalkingem, jehož jedním z projevů právě trestný čin nebezpečné pronásledování je. V této souvislosti nauka upozorňuje na potřebu zvažovat zejména intenzitu hrozeb pronásledovatele a míru, jakou jsou schopny ovlivnit psychiku oběti. Obecně se však jakási minimální hranice dá stanovit kombinací počtu útoků. Obecně se jako minimální hranice dá sestavit kombinací počtu útoků 8 až 10 a týdnů, po které pronásledování trvá cca 4 až 6 týdnů. Lze konstatovat, že České trestní právo zná instituty, které nám umožňují výklad pojmu **dlouhodobě** v souladu s požadavky nauky, tedy řádech týdnů a ani dostupná judikatura není s tímto výkladem v rozporu. Jednoznačné se zdá být pravidlo **čím nebezpečnější je chování pachatele, tím je kratší doba, která splňuje podmínku dlouhodobosti**. [9]

### 2. Jak lze rozpoznat případy stalkingu v praxi?

U případů, kdy se už jedná o nebezpečné pronásledování, by měly vykazovat uvedené znaky a charakteristiky:

- opakované a přetrvávající pokusy pronásledovatele o kontakt s obětí, eventuálně pokusy se k ní přiblížit,
- svou dobou trvání a intenzitou překročí obecné normy sociální interakce (minimálně 4 až 6 týdnů trvající a 10 a více nechtěných a nevyžádaných kontaktů),



- to vše doplněno o zjevné výhrůžky, které směřují proti oběti případně jejím blízkým,
- oběť tyto pokusy o kontaktování, nemůže nijak ovlivnit a tím,
- u ní vzniká důvodný strach, kdy tento se může projevit omezením v obvyklém způsobu života, mimo jiné projevy.

### 2.5.1 Orientační posouzení rizika případu

Orientačním posouzením rizika můžeme chápat jako odhadnutí toho, zda za krátkou dobu od kontaktu oběti s policií, pronásledovatel může fyzicky napadnout oběť a ohrozit tak její život a zdraví. Orientačně lze pro posouzení rizika napadení zohlednit tyto kritéria:

- pronásledovatel prokazatelně vyhrožuje své oběti usmrcením nebo ublížením na zdraví,
- již dříve se pronásledovatel pokoušel své výhrůžky naplnit,
- dobře se orientuje o pohybu své oběti,
- již dříve svou oběť obtěžoval na veřejnosti
- má u sebe stříelnou zbraň,
- je značně fixovaný na svou oběť a jemu jedno jaký následek jeho činem vznikne,
- nebere v potaz zákony, nařízení, rozhodnutí a ve svém jednání pokračuje, i když byl předtím již upozorňován policií,
- policii jsou známy okolnosti, že pronásledovatel má problémy se svým duševním zdravím, že trpí závažnou duševní chorobou.

Tyto kritéria mohou posloužit jako orientace v problému pro praxi. Nejde však o aritmetický průměr těchto kritérií a v konkrétním případě může jen jeden rizikový faktor představovat ohrožení oběti.[9]

### 2.5.2 Co nesní být vyšetřujícím policistou přehlédnuto a zanedbáno

Není jednoduché kontaktovat se s oběťmi stalkingu, ten totiž způsobuje až závažné psychické poruchy. Oběť, která je vystresovaná není schopna podat relevantní výpověď. Policista, který u oběti provádí šetření, proto musí být trpělivý a chápat poškozenou osobu. Vše

co policista od oběti zjistí, je důležité pro vyhodnocení celého případu a nastavení dalšího postupu v dané věci.

Je důležité, aby při rozpoznání zda se jedná o stalking či nikoliv, byly zaznamenávány veškeré projevy, které oběť vnímá a pak prezentuje. Zda se opravdu jedná o stalking nasvědčují tyto znaky:

- Projevy jednání stalkera jsou vedené vůči jedné osobě a jen z jeho strany, oběť toto jednání odmítá a snaží se o to, aby ve svém jednání přestal.
- Stalker ve svém jednání pokračuje, i když oběť uplatnila strategii „nulové reakce“, tedy, že nikterak na jeho projevy nereaguje.
- Tak jak stalker jedná, je ucelený proces jednání a připomíná program. Jeho jednotlivé fáze jednání do sebe navzájem navazují .
- V jeho pokusech jsou patrné motivy a cíle, které sleduje. Postup jeho jednání tedy lze charakterizovat jako úmyslný, záměrný a specificky motivovaný.
- Jeho aktivity mají vzestupnou tendenci a to jak z hlediska četnosti tak závažnosti

K vyšetřování případů stalkingu je vhodné vycházet z katalogu základních otázek, pro oběti, které věc oznámili na policii. Patří sem tři okruhy otázek:

### **1. Informace o podobě stalkingu**

- Kdy začal?
- Kdo oběť pronásleduje, známý či neznámý pachatel?
- Konkrétní způsoby pronásledování?
- Jakými způsoby je oběť pronásledována?
- Intenzita a doba pronásledování?
- Zda již došlo k násilí jednak na oběti, jednak na majetku?
- Co pronásledování předcházelo?
- Zda pronásledovatel vyhrožuje a jak?
- V případě stalkingu mezi ex-partnery, zda v jejich vztahu docházelo k jednáním se znaky domácího násilí?[9]

## 2. Chování oběti a její pokusy zastavit pronásledování

- Pokud je znám pachatel, zda mu oběť sdělila, že odmítá jeho kontakty?
- Zda již učinila nějaké opatření na ochranu své osobnosti?
- Problémy, které jí doposud stalker způsobil?
- Důvody svých obav, čeho konkrétně se obává?
- Jakým způsobem může samotný poškozený zajistit svou bezpečnost?
- Zda o svém problému někoho informovala?

## 3. Informace o pronásledovateli

- Zda zná a odkud osobu stalkera?
- Zda měla oběť nějaký kontakt se stalkerem, kdy a jak dlouho?
- Známé informace oběti o rodinných poměrech stalkera a jeho historie?
- Rodinné informace o stalkerovi, zda se jeho rodiče rozešli v jeho mládí, zda u rodičů byly známky domácího násilí, zda zažil nějaké formy násilí?
- Kdo mohl být pro stalkera vzorem a autoritou?
- Sociální vztahy a kompetence stalkera?
- Zda oběť zná jeho zvyky, postoje a chování?
- Hodnocení oběti o náchylnosti stalkera k násilnostem?
- Konzumace alkoholu a drog stalkerem a vliv těchto návykových látek na jeho chování?
- Zda dodržuje nařízení úřadů?
- Zda má v držení zbraň?
- Kriminální minulost stalkera?
- Jeho kulturní původ a okolnosti, které jsou důvodné zhoršit situaci?

Pokud dostane odpovědi na uvedené otázky, může policista dospět k závěru, zda se o nebezpečné pronásledování jedná, jeho druh a charakter stalkera, rozhodnout o dalším postupu při šetření a případně se postarat bezpečnost oběti. [9]

Pokud zjištěné skutečnosti vykazují závažnější znaky nebezpečného pronásledování, je na místě zahájit trestní řízení. U lehčích forem stalkingu je situace o poznání komplikovanější a zapojení policie se zde doporučuje, pokud oběť dostane denně několik SMS, 3-5 dopisů týdně, má dárky před dveřmi bytu nebo domu, stalker pobývá několik hodin před domem a snaží se kontaktovat a oslovit oběť při vycházení z domu.

## 2.6 Možnosti dalších postupů ze strany policie

Policie České republiky má pravomoci i pro případ, že pachatel se chová tak, že je důvodná obava, že dojde z jeho strany k újmě na zdraví nebo jiné vážné újmě a vzhledem ke krátké době trvání by nebylo možné zahájit trestní stíhání a postupovat tak v souladu s trestním řádem. Je zde možnost, pokud znaky jednání pachatele vykazují naplnění některé ze skutkových podstat přestupku, tohoto zajistit a to až na 24 hodin a to v souladu s ust. § 26 odst.1, písm.f), zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Pokud jsou dány důvody je možno užít i institutu § 50 tohoto zákona a poskytnout oběti různý rozsah krátkodobé ochrany osoby. Pokud se jedná o lehčí formy stalkingu, je možno využít poradenské a preventivní činnosti, v závažnější formě pak využití fyzické ochrany. Nemusí to znamenat, že u oběti se drží 24 hodinové služby, ale může se jednat např. o doprovod do zaměstnání, doprovod dítěte do školy apod.[9,12]

## 2.7 Aktuální využití odposlechu a záznamu telekomunikačních hovorů

Nebezpečné pronásledování je jedním z trestných činů, pro který by bylo nasazení odposlechu za účelem zajištění důkazních prostředků samozřejmým a typickým postupem. V praxi je však tento postup vázán jen na případy, ve kterých je vedeno trestní řízení pro zvlášť závažný zločin nebo jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání nás zavazuje mezinárodní smlouva.

Jelikož u nebezpečného pronásledování je nízká trestní sazba, nemůže být kvalifikováno jako zvlášť závažný zločin. Ani v mezinárodních smlouvách nelze nalézt skutečnosti opravňující nasadit odposlech u nebezpečného pronásledování. Skutková podstata tohoto tr.činu není vyjmenována ani v § 88 odst. 5 TrŘ, který by umožňoval nasazení odposlechu s jednostranným souhlasem uživatele stanice. „*Systematicky by pro zařazení této skutkové podstaty do výčtu přitom hovořilo to, že ve výčtu již figuruje TČ nebezpečného vyhrožování a další trestné činy, u kterých je motivace shromáždit tímto způsobem důkazy až druhořadá*

*a ustupuje před zájmem na ochraně života a zdraví oběti. Jedná se zřejmě o opominutí zákonodárce, který tuto skutkovou podstatu do dotčeného výčtu nezařadil.* [9,14]

Ze strany Policie nelze tak nasadit odposlech, ale je zde možnost informovat oběť o možnosti využít oprávnění podle § 67 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a nechat tak zjistit účastnické číslo, ze kterého dochází k protiprávnímu jednání.

## **2.8 Tenká hranice mezi trestným činem a přestupkem**

Právě u nebezpečného pronásledování je typické, že posuzování hranice mezi trestným činem a přestupkem je v některých případech problematické a více méně složité. Ze své policejní praxe vím, že většina nahlášených případů, kdy by se mohlo jednat o podezření z přečinu nebezpečné pronásledování, nenaplní všechny obligatorní znaky této skutkové podstaty a případy jsou pak kvalifikovány jako přestupky.

V těchto případech přichází v úvahu zejména přestupky proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1, písm.c) z.č. 200/1990 Sb. *“Přestupku se dopustí ten, kdo úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním.”* [10,11]

## **2.9 Předpisy související se stalkingem**

K zajištění dodržování příkazů a omezení, které souvisejí se stalkingem, slouží několik mimotrestních norem. Jedná se především o zákon č.273/2008 Sb, o Policii ČR. V § 45 odst.1 tohoto zákona, jsou taxativně uvedeny povinnosti vykázané osoby, které byly v tomto směru doplněny o povinnost zdržet se styku nebo se nějak kontaktovat s ohroženou osobou (§45 odst.1, písm.c PolZ).

K ochraně oběti před stalkingem významným způsobem přispívají i správně využívaná oprávnění policie, které byly nově zavedeny v zákoně o Policii ČR a jsou to především:

- oprávnění k zajištění osoby, která svým jednáním bezprostředně ohrožuje svůj život, život nebo zdraví jiných osob anebo majetek (§26 odst.1 PolZ)
- oprávnění odebrat zbraň agresivní osobě (§35 odst.1 PolZ)
- povinnost zajistit ochranu života, zdraví, svobody a majetku (§10 PolZ)

- oprávnění použít donucovací prostředky k ochraně bezpečnosti své osoby /policisty/, jiné osoby, nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku (§35 odst.1 PolZ)

V rámci právní úpravy jsou vytvořeny podmínky a předpoklady, aby byla právní ochrana před stalkingem účinná a komplexní. To neznamená, aby ve smyslu subsidiarity trestní represe (§12 odst.2 TrZ) bylo ustanovení § 354 TrZ v okrajovém zájmu orgánů činných v trestním řízení s tvrzením, že k ochraně obětí stalking postačí mimotrestní předpisy.[7,12]

## **II. PRAKTICKÁ ČÁST**

### 3 VÝZKUM

Vzhledem k tomu, že pracuji u Policie České republiky, konkrétně ve skupině dokumentace na Obvodním oddělení v Uherském Brodě, setkal jsem se ve své praxi s několika případy stalkingu, které jsem vyšetřoval. Proto jsem se v první části výzkumu zaměřil na rozbor a analýzu jednotlivých případů, které jsem vyšetřoval. Jednotlivé případy přečinu nebezpečné pronásledování podle § 354 TrZ se od sebe liší, i když základní skutková konstrukce je stejná. Šetření těchto případů ze strany Policie České republiky není jednoduchá, je velmi složité zajistit dostatek důkazních prostředků, které by odůvodňovaly zahájit ve věci trestní řízení a v návaznosti na to pak zahájit trestní stíhání osoby pachatele. U stalkingu je velmi tenká hranice mezi posouzením případu jako trestný čin nebo přestupek, zvláště když zde chybí možnost odposlechu telekomunikačních zařízení. U jednotlivých případových studií jsem se snažil popsat jednotlivý děj případu, zajištění důkazních prostředků, specifiky případu a následné rozhodnutí ve věci.

Druhou část výzkumu jsem zaměřil na kvantitativní vyhodnocení případů nebezpečného vyhrožování ze statistik Policejního prezidia České republiky a to v období od 1.1.2010 do 31.12.2013, zaměřených na Zlínský kraj a okres Uherské Hradiště. Zjištěná data jsem pak kvantitativně vyhodnotil a zpracoval do tabulek a grafů.

#### 3.1 Cíl výzkumu

Problematika nebezpečného vyhrožování je rozšířena do všech společenských vrstev. Jedná se o poměrně novou skutkovou podstatu trestného činu, zařazeného do našich právních norem od 1. 1. 2010. Proto mým cílem bylo formou případových studií konkretizovat a analyzovat jednotlivé skutečné případy, které se reálně staly a se kterými jsem se osobně setkal a s jakými výsledky byly jednotlivé případy vyhodnoceny. Dalším cílem bylo zmapování kolik případů nebezpečného vyhrožování, bylo od jeho zařazení do trestního zákoníku evidováno v rámci České republiky a poté zejména ve Zlínském kraji a okrese Uherské Hradiště.



## 3.2 Případové studie

V této části jsou uvedeny jednotlivé případy, které se reálně odehrály a případy jsou zářným příkladem stalkingu. Bohužel v uvedených třech případech vždy jako oběť vystupuje žena, s případem pronásledování muže jsem se doposud neseťkal. Dva z případů byly kvalifikovány jako přečin nebezpečné pronásledování podle §354 TrZ, třetí případ byl policejním orgánem odevzdán k projednání přestupku správnímu orgánu, neboť se nepodařilo prokázat u podezřelého úmysl, vzbudit v poškozené důvodnou obavu. I toto potvrzuje mé tvrzení, že právní kvalifikace u stalkingu není jednoznačná a je zde jen tenká hranice mezi trestným činem a přestupkem. Jména v jednotlivých případech jsou smyšlená.

### 3.2.1 Petra versus Pavel

Petra, v té době 37 let, občanka Slovenské republiky se k policejnímu orgánu dostavila v létě roku 2010 s tím, že asi rok, tedy od léta 2009 jí obtěžuje a pronásleduje její bývalý přítel Pavel, v té době 28 let, z České republiky. S Pavlem se setkala asi v srpnu roku 2008 v Piešťanech. Nejdříve byli kamarádi, Pavel jí vymaloval byt. Pavel se pak velmi důvěrně seznámil s jejím synem, kterého si oblíbil a syn si oblíbil jeho. Takto vztah trval asi jeden rok, do léta roku 2009, kdy se Petra snažila vztah ukončit, řekla mu, aby ji a jejího syna přestal navštěvovat. Od této doby se Pavel snažil neustále Petru kontaktovat a to pomocí sms zpráv výhrůžného a obtěžujícího charakteru. Celou věc pak oznámila v létě 2009 na Policii ČR v Uherském Brodě, věc však byla v té době kvalifikována pouze jako přestupek proti občanskému soužití podle § 49 zák. č. 200/1990 Sb. Od té doby však zasílání sms zpráv a telefonátů ze strany Pavla neustalo, ba dokonce se zvýšila jejich četnost a hrubost. Pavel pak založil jménem Petry internetové stránky na portálu seznamka štěstí.cz, kde ji prezentoval jako prostitutku a uvedl zde všechny její osobní údaje, včetně adresy, telefonního čísla a fotek. Z těchto důvodů byla pak Petra kontaktována jako prostitutka od svých potenciálních zákazníků. Pak Pavel zřídil obdobné webové stránky na slovenském portálu azet.sk na sex seznamce, kde opětovně uvedl její osobní údaje, kontakty včetně fotografie a prezentoval ji jako prostitutku. Opět byla Petra kontaktována muži. Obě tyto internetové stránky pak nechala zablokovat.

Petra policejnímu orgánu při oznámení uvedla četnost zasílaných sms zpráv a telefonátů, uvedla, ze kterých telefonních čísel byla kontaktována. Na základě takto zjištěných informací dospěl policejní orgán k závěru, že by se mohlo jednat o podezření z přečinu nebez-

pečné vyhrožování podle § 354 odst. 1, písm. c) TrZ a ve věci zahájil úkony trestního řízení podle § 158 odst. 3 TrŘ. Následovalo prověřování, kdy všechny skutečnosti nasvědčovaly tomu, že právě Pavel je stalkerem. Pavel pak ve svém podání vysvětlení uvedl, že se s Petrou seznámil přes internet, pak ji začal navštěvovat. Přespával u ní na bytě v Piešťanech, jezdili na výlety a navštěvovali kulturní akce. On si oblíbil jejího syna, tento mu rovněž přirostl k srdci. Jejich přátelství skončilo někdy koncem léta 2009, kdy zjistil, že si našla jiného muže. Snažil se, aby mu to Petra nějak vysvětlila, ale ona o tom nechtěla mluvit a vůbec s ním komunikovat. On se ji snažil stále kontaktovat, neboť ji miloval. Kontaktoval ji jak sms zprávami, tak telefonáty a to několikrát denně i v noční dobu. Při tomto vyhrožoval, že pokud se k němu nevrátí tak si něco udělá. Uvedl, že ji snažil kontaktovat i přes internet.

Na základě zjištěných skutečností dospěl policejní orgán k závěru, že se v daném případě opravdu jedná o podezření z přečinu nebezpečné pronásledování podle § 354 odst. 1, písm. c) TrZ a z tohoto přečinu bylo Pavlovi sděleno podezření podle § 179b odst. 3 TrŘ ve ZPŘ, což je zvláštní zkrácená forma přípravného řízení trestního. Následně pak policejní orgán vypracoval zprávu o výsledku ZPŘ podle § 179c odst. 1 TrŘ a věc předložil státnímu zástupci na Okresní státní zastupitelství v Uherském Hradišti. Ten následně podal návrh na potrestání Pavla podle § 179c odst. 2 TrŘ, k Okresnímu soudu v Uherském Hradišti. Soud pak rozhodnutím samosoudce trestním příkazem, což je zvláštní forma rozsudku, odsoudil Marka pro trestný čin nebezpečné pronásledování podle § 354 odst. 1, písm. c) TrZ k trestu odnětí svobody v trvání dvou měsíců s tím, že podle § 81 odst. 1 TrZ a § 82 odst. 1 TrZ se mu výkon tohoto trestu odložil na zkušební dobu v trvání jednoho roku. Podle § 82 odst. 2 TrZ mu pak uložil, aby se ve zkušební době podmíněného odsouzení zdržel jakýchkoliv kontaktů osobních nebo kontaktů prostřednictvím prostředků elektronických komunikací s Petrou. Ve výroku trestního příkazu samosoudce uvedl, že Pavel nejméně od ledna 2010 do října 2010 opakovaně ve velkém množství zaslal Petře nevyžádané sms zprávy z mobilních telefonů, dále též prostřednictvím internetové sítě e-mailové zprávy, kdy tyto zprávy obsahovaly vulgární výrazy, výhrůžky její osobě a další slovní formulace vyjadřující nenávisť pisatele vůči Petře a opakovaně jí telefonoval, přičemž tyto zprávy a telefonáty s ohledem na svůj charakter, obsah a četnost na straně poškozené vzbudily důvodnou obavu o její život a zdraví a významným způsobem negativně ovlivnily její soukromý život.

### 3.2.2 Monika versus Tomáš

Monika (47 let) oznámila na Policii ČR, že má problémy s osobou jménem Tomáš (54 let). S tímto se seznámila o prázdninách v roce 2011 a to v restauraci, kam chodila se svojí dcerou na obědy. Tomáš ji delší dobu pozoroval a pak najednou si k nim přisedl. Byl k ní i dceři velmi slušný. Po nějaké době ji kontaktoval na její telefon, kde vzal na ni telefonní číslo nezjistila, chtěl, aby mu občas zatelefonovala, že je nemocný a nadiktoval jí svoje telefonní číslo. Ona mu pak zatelefonovala a od té doby jí začal telefonovat častěji a častěji. Telefonoval jí i do jejího zaměstnání, kde za ní i občas chodil nebo na ni čekal před zaměstnáním, několikrát jí přinesl svačinu. Monice to bylo nepříjemné, ale vzhledem k tomu, že se Tomáš jinak choval slušně, nějak to zatím neřešila. Jeho jednání však bylo stále intenzivnější, telefonoval, zjišťoval kde se Monice i s dcerou nachází. Když se mu neozývala, tak vyhrožoval, že se si něco udělá. Na jeho naléhání ho několikrát navštívila v jeho bytě, ona ho však domů nikdy nezvala. Před samotným oznámením ji Tomáš pozval k sobě do bytu, ona pozvání přijala, neboť vyhrožoval, že si jinak něco udělá. V bytě ji zamkl a nechtěl pustit ven. Monika měla velký strach, bála se o svůj život a zdraví, nevěděla co je Tomáš v té chvíli schopen provést. Proto volala na policii, což Tomáš slyšel, a proto ji pustil. Ona pak šla na policejní služebnu a vše oznámila. Původně byla věc kvalifikována jako podezření z přestupku proti občanskému soužití podle § 49 zák.č. 200/1990 Sb., a to vzhledem k tomu, že policejní orgán měl velmi málo důkazních prostředků a mohl se opírat pouze o výpověď Moniky. Jednání Tomáše však pokračovalo i po oznámení věci na policii a to i přesto, že byl policisty upozorněn na své jednání a vyzván, aby svého jednání zanechal. Na základě nových skutečností, které Monika vypověděla, začal policejní orgán věc dále prověřovat, zejména byli vytěžováni spolupracovníci Moniky a spolubydlící v jejím domě. Dále byly shromažďovány a dokladovány sms zprávy, které Tomáš Monice posílal a zjišťována jejich četnost a četnost telefonických hovorů. Po takto provedeném šetření a zejména k tomu faktu, že sms zprávy i osobní kontakty byly stále agresivnější a v Monice vzbuzovaly důvodnou obavu, zahájil policejní orgán ve věci úkony trestního řízení podle § 158 odst.3 TrŘ, pro podezření z přečinu nebezpečné pronásledování podle § 354 odst. 1, písm.b,c) TrZ. Byly prováděny další úkony k zadokumentování jednání Tomáše. Po provedeném šetření bylo Tomášovi policejním orgánem sděleno podezření z výše uvedeného trestného činu ve ZPR a následně byla předložena zpráva o výsledku ZPR státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství v Uherském Hradišti. Státní zástupce pak ná-

sledně podal návrh na potrestání Tomáše u Okresního soudu v Uherském Hradišti. Samosoudce tohoto soudu pak vydal rozsudek, ve kterém Tomáše uznal vinný ze spáchání přečinu nebezpečné pronásledování podle § 354 odst.1, písm.b,c) TrZ a uložil mu trest odnětí svobody v trvání pěti měsíců, podle §81 odst.1, §82 odst.1 TrZ mu byl pak výkon tohoto trestu podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání osmnácti měsíců. Ve výrokové části soud uvedl, že Tomáš nejméně od listopadu 2011 do května 2012 opakovaně a ve velkém množství zaslal Monice sms zprávy ve kterých ji opakovaně žádal o osobní kontakt, uváděl, že ji miluje, že je jen jeho, citově ji vydíral zejména vyhrožováním, že si ublíží na zdraví a že je to její vina, své jednání stupňoval, v sms psal, že jí začne peklo na zemi, že se bude bát vylézt z baráku, bude stále pozorována, že má velký problém, že ji má na seznamu a úplně ji zničí, a taktéž jí opakovaně volal na její mobilní telefon i do zaměstnání a to i přesto, že Monika ho upozorňovala, že jí to vadí, opakovaně vyhledával její přítomnost, čekával na ni na různých místech, zejména v místě jejího zaměstnání, přičemž toto jednání s ohledem na svůj charakter, obsah a četnost na straně poškozené vzbudily důvodnou obavu o její život a zdraví a významným způsobem negativně ovlivnily její soukromý život.

### 3.2.3 Jana versus Dan

V březnu 2011 oznámila na policii Jana (24), že její bývalý přítel Dan (37) ji od rozchodu v listopadu 2010 stále obtěžuje, kdy jí zasílá na její mobilní telefon velké množství nevyžádaných sms zpráv, ve kterých jí vyznává lásku, pomlouvá ji i její rodinu, vyčítá rozchod a psychicky ji vydírá, že se zabije.

Jejich vztah začal v roce 2007, kdy se seznámili, pak v roce 2008 Jana byla na brigádě ve firmě rodičů Dana. Po prázdninách si začali více psát sms zprávy a společně se stýkat. V roce 2009 dostala Jana nabídku pracovat ve firmě Danových rodičů a to na půl úvazku kvůli škole. V průběhu roku 2009 se nastěhovala do domu Danových rodičů a začali společně bydlet. Vzhledem k tomu, že Dan byl výbušné povahy, všechno mu vadilo, tak se začali hádat. Od léta 2010 přemýšlela Jana jak vztah zavčas ukončit, neboť se nedohodli ani na společné dovolené. Očekávala při rozchodu problémy, což se následně potvrdilo. Když mu sdělila, že chce odejít z práce, Dan měl výbuchy vzteku, stále chtěl věc rozebírat. To vyvrcholilo v listopadu 2010, když byla u kamarádky, Dan jí stále vyvolával, když řekla, že je u kamarádky, nechtěl tomu věřit, chtěl se s ní sejít. Když mu poslala několik sms zpráv, že

nikam nepůjdu, rozčiloval se a ona mu již telefony nezvedala, když se vrátila od kamarádky domů, sdělila matka, že Dan dělá velký kravál před jejich domem. Když za ním přišla, tak se snažil jejich situaci řešit tři hodiny a nechtěl jí pustit domů. Na druhý den se snažil opět situaci řešit, když chtěla jít Jana domů, nechtěl jí Dan pustit, postavil se do dveří a dal jí facku. Jana se pak odstěhovala z jejich domu, ale jeho otci slíbila ve firmě pracovat do konce roku. Dan však stále vyhrocoval situaci, dvakrát ji držel v práci pod krkem, vyhrožoval. Jeho rodiče se snažili vždy uklidnit. Dan jí posílal stále více sms zpráv, Jana vyhrožovala, že se odstěhuje do Prahy, že tam půjde ke kamarádce a za prací. Dan jí odpověděl, že si kamarádku i ji najde. Stále se jí snažil sledovat, slídlil kolem domu kde bydlela, sledovali okolí jejich kamarádů. Proto se Jana rozhodla odstěhovat do Liberce, kde měla kamarádky, bylo to v lednu. Dan jí stále vypisoval sms zprávy. Jana mu sdělila, že se odstěhuje do zahraničí, kde ji kontaktovat nebude, on však v tomto pokračoval a vysmál se jí, že v zahraničí není. Dan zjistil, že Jana se odstěhovala do Liberce, zjistil si nějak kontakty na její kamarádky, kontaktoval je a Janu pomlouval, snažil se ji kontaktovat na sociální síti Facebook a přes přátele zjišťoval její pobyt. Po prověřování, zejména po výsledku svědků, dospěl policejní orgán k závěru, že by se mohlo jednat o podezření z přečinu nebezpečné pronásledování podle § 354 odst.1, písm.b,c,d) TrZ, zahájil úkony trestního řízení pro uvedený trestný čin. Bylo prováděno další šetření a to již v souladu s TrŘ. Bylo zapotřebí zodpovědět zejména otázku způsobilosti jednání Dana vyvolat důvodnou obavu o život a zdraví. Poškozená uvedla, že dochází v souvislosti s jeho jednáním do psychologické poradny. Poškozená se cítila být obtěžována počtem sms zpráv ve výši 2404, avšak sama jich v rozhodném období poslala Danovi 1048. Proto bylo nutné a k tomuto vydal i pokyn dozorující státní zástupce, vyžádat do spisu zprávu z psychologické poradny kam Jana docházela a zařadit do spisu výpis zpráv z mobilního telefonu poškozené, které měla ještě uloženy ve svém telefonu.

Dan své jednání, tak jak uváděla Jana popíral, připouštěl pouze telefonické kontakty a dopisování sms zprávami, což odůvodňoval, že to bylo vzájemné a byl v domnění, že to vzájemnou konverzaci.

Na základě všech shromážděných a zjištěných skutečností, dospěl policejní orgán k závěru, že jednání Dana nedosahuje potřebné společenské škodlivosti podle § 12 odst.2 TrZ a v jeho jednání lze spatřovat podezření z přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1, písm.c) zákona č. 200/1990 Sb. Proto byla věc v souladu s ust. §159a odst.1,

písm.a) TrŘ odevzdána k projednání přestupku správnímu orgánu Městského úřadu v Uherském Brodě. Rozhodnutí správního orgánu nemá policejní orgán k dispozici.

### 3.3 Závěry k jednotlivým případům

Všechny tři případy jsou reálné a vypracovány na základě skutečných případů. Případy se staly v krátké době po zavedení trestného činu nebezpečné pronásledování do trestního zákoníku a tak policejní orgán a i ostatní orgány činné v trestním řízení, neměly s tímto zkušenosti.

#### ✓ **Petra a Pavel**

Nevyvážený vztah, ona o téměř 10 let starší. Pavel se na ni upnul a oblíbil si jejího syna. Po oznámení rozchodu ze strany Petry se s tímto nedovedl smířit a vyrovnat. Snažil se stále projevovat svoji lásku, což nebylo opětováno a v Petře začalo vyvolávat nechuť a dávalo to najevo. Pavlovi reakce se tak stupňovaly a zvyšovala se jejich agresivita.

V tomto případě se jedná o ex-partner stalking, který vzniká v intimních vztazích a z celkového počtu případů má 50 % podíl. Pavel nebyl schopný unést jednostranné ukončení vztahu a jeho motivací byla nejdříve snaha vztah obnovit a v další fázi pomsta za rozchod.

Policejní orgán po prvním oznámení vyhodnotil věc pouze jako podezření z přestupku, což bylo správné neboť intenzita útoků, jejich četnost a následek, nedosahoval znaků trestného činu. Pavel však ve svém jednání pokračoval, agresivita a četnost jeho útoků měla vzestupnou tendenci a jeho jednání bylo důvodné vzbudit v Petře důvodnou obavu. Proto bylo na místě věc kvalifikovat jako přečin nebezpečné pronásledování a jako takový ho dotáhnout až k rozhodnutí soudu.

#### ✓ **Monika a Tomáš**

U těchto dvou byla situace odlišná. Mezi Monikou a Tomášem se nejednalo o partnerský vztah. To on si pouze namlouval, že takový vztah mezi oběma existuje, respektive se snažil, aby vztah nastal. Monika však jeho city nesdílela a neopětovala. Tomáš si Moniku sám pro sebe vyvolil za partnerku a umanul si, že musí být jeho. V mnoha případech mu Monika svým jednáním nahrávala, to když mu odpovídala na jeho sms zprávy, přijímala od něj svačiny, když jí přinesl do zaměstnání a chodila k němu domů. Mohla v něm tak vzbudit domněni, že jeho city opětuje. Když jí začalo být jednání Tomáš nepříjemné, snažila se

kontakty utnout, ale Tomáš již byl v takovém stavu, že toto nepřijímal a tak svůj tlak na Moniku stupňoval a byl stále agresivnější.

V tomto případě se jedná o stalking v dalších vztazích a konkrétně jde o iluziorní vztah. Jedná se zde o akci stalkera vztah iniciovat, navodit. Snaží se vytvořit to, co je jen v jeho představách. Je to umanutý ctitel, který si ve své mysli zkonstruoval idol a idealizovaný vztah.

Policejní orgán v tomto případě správně vyhodnotil tento případ a po shromáždění základních důkazních prostředků, ihned ve věci zahájil úkony trestního řízení pro přečin nebezpečné pronásledování podle § 354 TrZ. Jako velmi pozitivní na dokazování k případu lze uvést, že Monika si dělala poznámky o tom, kdy a jak byla ze strany Tomáše kontaktována, měla uchovány sms zprávy, které se daly nafotit. K objasnění přispělo i to, že nechtěné kontaktování bylo potvrzeno i jejími spolupracovníky neboť Tomáš se ji snažil kontaktovat a navštěvovat i v zaměstnání. I tento případ se dostal k soudu a Tomáš byl spravedlivě odsouzen.

#### ✓ **Jana a Dan**

Vztah mezi těmito dvěma lidmi se ze začátku jevil jako ideální, i když i v tomto byl věkový rozdíl větší, on byl o třináct let starší. Jana zavčas rozpoznala, že Dan není pro ni ideálním partnerem a proto se snažila ze vztahu odstoupit. Tak jak je typické, Dan se s tímto nedovedl smířit a tak začal dělat problémy. Jeho jednání bylo zaměřeno především na snahu kontaktovat Janu a to jak osobně tak pomocí sms zpráv a telefonicky. Je zjevné, že ona se mu na jeho kontakty reagovala.

Policejní orgán věc nejdříve kvalifikoval jako podezření z přečinu nebezpečné pronásledování a ve věci zahájil úkony trestního řízení. Dalším šetřením se však nepodařilo prokázat, že by jednání Dana splňovalo základní znaky pro trestnost stalkingu a to zvyšující se intenzitu a schopnost vzbudit důvodnou obavu. I když Jana uváděla, že má psychické trauma z jeho jednání, lékařsky se toto nepotvrdilo, zejména přímý vztah jednání Dana na její zdravotní vztah. Policejnímu orgánu, tak po konzultaci, s dozorujícím státním zástupcem nezbylo, než věc odevzdat k projednání přestupku podle § 49 zák.č. 200/1990 Sb.

I tento případ vykazoval znaky ex-partner stalkingu, kdy jeden z partnerů, v tomto případě Dan, nedovedl unést jednostranné ukončení intimního vztahu.

### 3.3.1 Shrnutí případů

Dá se říct, že na případech uvedených dvojic si lze udělat obrázek, jak konkrétně stalking vypadá a jaké znaky vykazuje. Tímto by se mohly ponaučit osoby, které cítí, že jsou náchylné na tento typ protiprávního jednání a mohly by se stát potenciálními oběťmi. I když tyto případy neukázaly všechny možné případy stalkingu, alespoň na dva typy nám poukázaly a nechaly do nich blíže proniknout. Jednalo se o ex-partner stalking a iluziorní vztah.

Dá se říct, že i policejní orgán se s tímto problémem vypořádal dobře, jednotlivé případy byly dobře analyzovány a podařilo se je dotáhnout do konce tak, aby mohli být pachatelé po právu potrestáni. Primárně však bylo důležité, že ve všech třech případech po intervenci policie, došlo k ukončení jejich protiprávního jednání a toto jde především.



## 4 KVANTITATIVNÍ VÝZKUM

V této části mé bakalářské práce se budu zabývat kvantitativním výzkumem se zodpovězením na výzkumné otázky. Data jsem získal ze statistik Policejního prezidia Policie České republiky a z evidence trestního řízení Krajského ředitelství Zlínského kraje, za období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2013. Výzkum jsem zaměřil především na Zlínský kraj a okres Uherské Hradiště, kde žiji a pracuji. Zjištěná data byla vložena do tabulek a grafů.

### 4.1 Otázky pro výzkum

- 1) Kolik případů přečinu nebezpečného pronásledování bylo spácháno v České republice v letech 2010 až 2013?
- 2) Jaký byl nápad této trestné činnosti v letech 2010 až 2013 v rámci Zlínského kraje, kolik z tohoto množství bylo spácháno na okrese Uherské Hradiště a jakým způsobem byly případy ukončeny?
- 3) Jaká je tendence nápadu této trestné činnosti od jeho zavedení v trestním zákoníku, tedy od 1. 1. 2010, má vzestupnou nebo sestupnou tendenci?

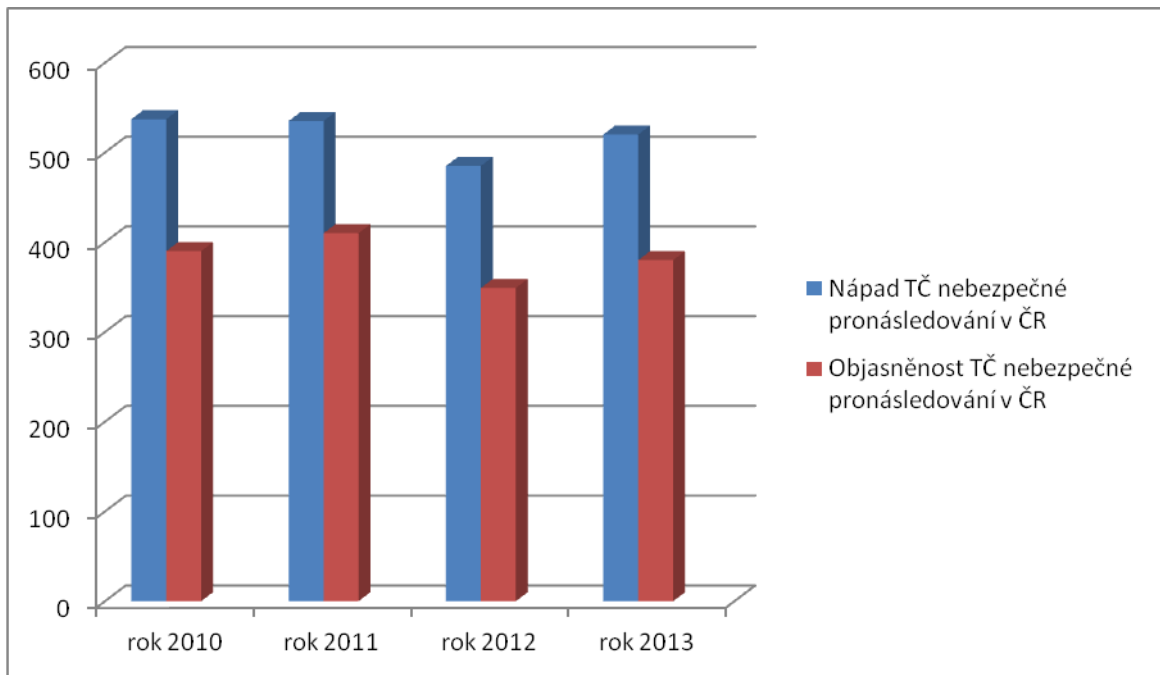
### 4.2 Statistické údaje o nebezpečném pronásledování v České republice

Policejní prezidium Policie České republiky eviduje ve svých statistických výkazech údaje o případech nebezpečného pronásledování od 1. 1. 2010, kdy v souvislosti s účinností nového trestního zákoníku, kdy byl tento trestný čin do něj implementován.

V roce 2010 Policie České republiky evidovala celkem 537 případů nebezpečného pronásledování a tyto prověřovala. Z těchto evidovaných případů bylo 390 objasněno, což činí 72,63%. V tomto roce z celkového počtu evidovaných případů, bylo 5 případů spácháno pod vlivem návykových látek, 153 případů spáchali recidivisté, 3 případy osoby mladistvé (15-17 let) a 35 případů spáchaly ženy.

V roce 2011 bylo ze strany Policie České republiky evidováno 535 případů nebezpečného pronásledování. Z těchto evidovaných případů bylo 410 objasněno, což činí 76,63%. 9 případů bylo spácháno pod vlivem návykových látek, 192 případů spáchali recidivisté, 1 případ osoby mladistvé (15-17 let) a 27 případů spáchaly ženy.

Graf 1 Nápad TČ nebezpečného pronásledování v ČR v letech 2010 až 2013 a jeho objasňenost.



Zdroj: Údaje pro graf získány ze statistik Policejního prezidia Policie ČR

V roce 2012 bylo ze strany Policie České republiky evidováno 485 případů nebezpečného pronásledování. Z těchto evidovaných případů jich bylo objasněno 349, což činí 71,96%. Z toho pachatelé spáchali 9 případů pod vlivem návykové látky, 158 případů spáchali recidivisté, 1 případ osoba nezletilá (1-14 let), 3 případy osoby mladistvé (15-17 let) a 38 případů spáchaly ženy.

V roce 2013 prověřovala Policie celkem 520 případů nebezpečného pronásledování. Objasněno bylo 380 případů, což činilo 73,08%. 12 případů bylo spácháno pod vlivem návykové látky, 175 případů spáchali recidivisté, 2 případy osoby nezletilé (1-14 let) a 27 případů ženy.

Z uvedených údajů je zřejmé, že nápad trestného činu nebezpečné pronásledování v letech od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2013 je celkem vyrovnaný, v roce 2012 byl zaznamenán mírný pokles, oproti letům 2010 a 2011, v roce 2013 pak nastal mírný nárůst, který však nedosahoval té výše jako v letech 2010 a 2011. Z grafu a tabulky vyplývá, že nejvyšší nápad byl v roce 2010, to byl rok, kdy stoupl v účinnost nový trestní zákoník a s ním nový trestný čin nebezpečné pronásledování. I objasňenost tohoto trestného činu byla v letech 2010 až 2013

vyrovnaná a pohybovala se v rozmezí 71-77%. Nejúspěšnější byla Policie České republiky v objasňování v roce 2011, nejméně úspěšná pak v roce 2012.[15]

Tabulka 1 Skladba pachatelů nebezpečného pronásledování - objasněných

Pachatelé	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013
Pod vlivem návykových látky	5	9	9	12
Recidivisté	153	192	158	175
Nezletilí	0	0	1	2
Mladiství	3	1	3	0
Ženy	35	27	38	27
Ostatní	194	181	140	164

Zdroj: Statistiky Policejního prezidia Policie ČR

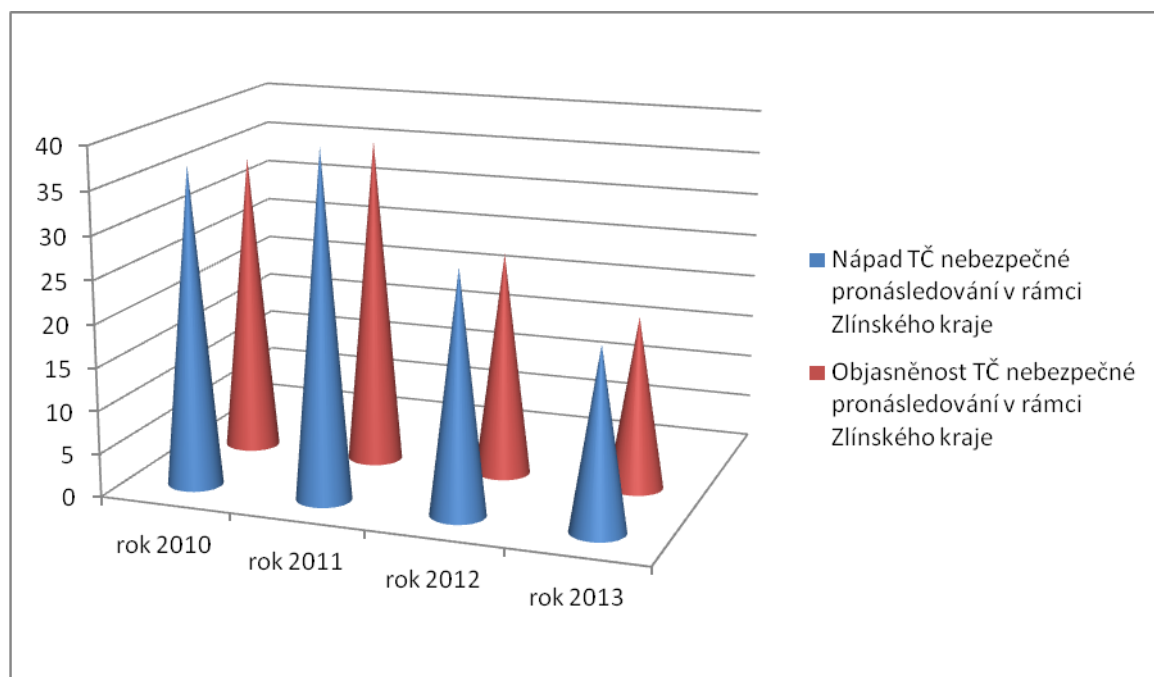
### 4.3 Nebezpečné pronásledování ve Zlínském kraji

Ve svém výzkumu statistických údajů trestného činu nebezpečné pronásledování podle § 354 TrZ ve Zlínském kraji, jsem vycházel z Evidence trestního řízení (ETR) a statistických údajů z této evidence. Údaje mi byly poskytnuty na základě žádosti, kterou jsem podal k rukám vedoucího Územního odboru v Uherském Hradišti.

V období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2010 bylo Policií České republiky Krajského ředitelství Zlínského kraje, evidováno celkem 37, ve kterých bylo dáno podezření z přečinu nebezpečné pronásledování. Objasněno bylo celkem 35 případů, což je 94%. Ukončení prověřování přečinu nebezpečného pronásledování bylo následující: Odevzdáno k projednání přečinu podle § 159a odst.1a TrŘ bylo 8 případů, 2 případy byly odloženy podle § 159a odst. 2 k § 11 odst.1i TrŘ pro nepřipustnost trestního stíhání, 9 případů bylo ukončeno Zprávou o výsledku ZPŘ dle § 1749c odst. 1 TrŘ, 2 případy zůstaly neobjasněny a byly odloženy podle § 159a odst. 5 TrŘ, ve 2 případech zastavil trestní stíhání zástupce dle § 172 odst.1c TrŘ, 4 případy byly odloženy podle § 159a/1 TrŘ, v 8 případech byl podán

návrh na podání obžaloby podle § 166 TrŘ, v 1 případě bylo podmíněno zastaveno trestní stíhání podle § 307 odst.1 TrŘ a 1 případ byl státním zástupcem postoupen jinému orgánu podle § 171 odst.1 TrŘ.

Graf 2 Nápad stalkingu ve Zlínském kraji a objasněnost v letech 2010 až 2013



Zdroj: Údaje získány z ETR Krajského ředitelství policie Zlínského kraje

Od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011 bylo ve Zlínském kraji evidováno celkem 40 případů nebezpečného pronásledování, z toho bylo 38 případů objasněno, což činí 95 %. Způsoby ukončení byly následující: 7 případů, bylo odevzdáno k projednání přestupku podle § 159a odst.1, písm.a) TrŘ . Odloženo dle § 159a odst.2 k § 11 odst.1, písm.i) TrŘ pro nepřipustnost trestního stíhání, byly 2 případy, 13 případů bylo ukončeno zprávou o výsledku ZPŘ podle § 179c odst.1 TrŘ, neobjasněny byly 3 případy, které byly odloženy podle § 159a odst.5 TrŘ , odloženy podle § 159a odst.1 TrŘ , byly 2 případy návrhem na podání obžaloby podle § 166 TrŘ bylo ukončeno 9 případů a 4 případy byly sloučeny do jiných případů.

V roce 2012 v období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 bylo ve Zlínském kraji evidováno celkem 28 případů neb případů nebezpečného pronásledování, z nichž bylo objasněno 26 případů, což je 92,82 %. Ukončeny byly tato případy následovně : 1 případ byl odložen podle

§ 159a odst. 3 TrŘ pro neúčelnost. 9 případů bylo odevzdáno správnímu orgánu k projednání přestupku podle § 159a odst.1, písm.a) TrŘ, návrhem na podání obžaloby podle § 166 TrŘ byly ukončeny 3 případy, 1 případ byl odložen podle § 159a odst.2 k § 11 odst.1, písm.i) TrŘ, pro nepřipustnost trestního stíhání, zprávou o výsledku ZPŘ podle § 179c odst.1 TrŘ, bylo ukončeno 9 případů, 2 případy zůstaly neobjasněny a byly odloženy podle § 159a odst.5 TrŘ, 1 případ byl odložen podle § 159a odst.1 TrŘ, 1 případ byl sloučen do dalšího a 1 případ byl předán k jinému útvaru.

Tabulka 2: Způsoby ukončení případů nebezpečného pronásledování ve Zlínském kraji

Ukončení dle TrŘ	2010 (%)	2011 (%)	2012 (%)	2013 (%)
§ 159a/1a	<b>8</b> (21,6%)	<b>7</b> (17,5%)	<b>9</b> (32,13%)	<b>5</b> (23,8%)
§ 159a/2	<b>2</b> (5,4%)	<b>2</b> (5%)	<b>0</b>	<b>2</b> (9,52%)
§ 159a/3	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b> (3,57%)	<b>0</b>
ZPŘ § 179c/1	<b>9</b> (24,3%)	<b>13</b> (32,5%)	<b>9</b> (32,13%)	<b>4</b> (19,04%)
NPO § 166	<b>8</b> (21,6%)	<b>9</b> (7,5%)	<b>3</b> (10,71%)	<b>1</b> (4,76%)
§ 159a/1	<b>4</b> (10,8%)	<b>2</b> (5%)	<b>1</b> (3,57%)	<b>4</b> (19,04%)
§ 159a/5	<b>2</b> (5,4%)	<b>3</b> (7,5%)	<b>2</b> (7,14%)	<b>1</b> (4,76%)
§ 171/1	<b>1</b> (2,7%)	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
§ 172/1	<b>2</b> (5,4%)	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
§ 307/1	<b>1</b> (2,7%)	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Jiný způsob	<b>0</b>	<b>4</b> (10%)	<b>2</b> (7,14%)	<b>3</b> (14,28%)
celkem	<b>37</b> (100%)	<b>40</b> (100%)	<b>28</b> (100%)	<b>21</b> (100%)

Zdroj: ETR Krajského ředitelství policie Zlínského kraje

V období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 bylo ve Zlínském kraji evidováno 21 případů nebezpečného pronásledování, dá se říct, že 20 případů bylo objasněno, což činí 95,2%, ale z těchto případů nebyly 3 případy nebyly do konce roku ukončeny. Odevzdáno k projedná-

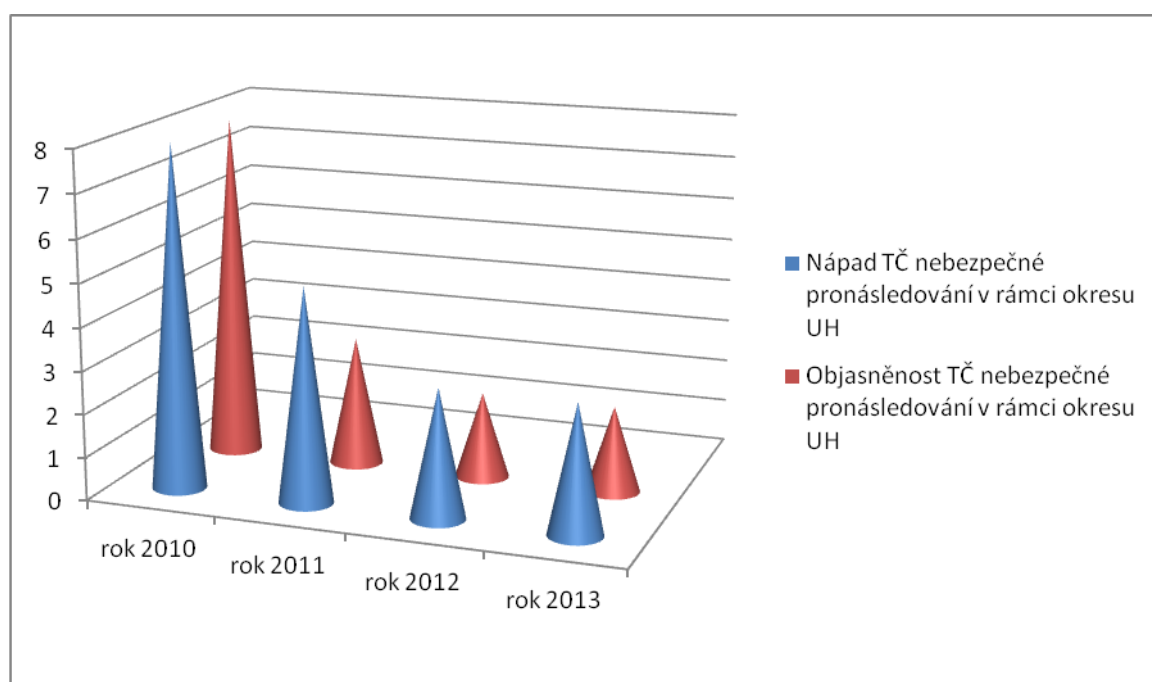
ní přestupku správnímu orgánu podle § 159a odst.1, písm.a) TrŘ, bylo 5 případů, 2 případy byly odloženy podle § 159a odst.2 TrŘ k §11 odst.1i) TrŘ, pro nepřipustnost trestního stíhání, zprávou o výsledku ZPŘ byly ukončeny 4 případy, 4 případy byly odloženy podle § 159a odst.1 TrŘ, návrhem na podání obžaloby podle § 166 TrŘ byl ukončen 1 případ a 1 případ byl odložen podle § 159a odst.5 TrŘ, kdy se nepodařilo zjistit pachatele. Tyto údaje jsou zapracovány do tabulky č. 2. V rámci

Z uvedených údajů se jeví, že počet zjištěných případů nebezpečného pronásledování ve Zlínském kraji, které eviduje Policie ČR, má klesající tendenci, přičemž v letech 2010 a 2011 byl jejich nápad nejvyšší a v následujících dvou letech klesal.

#### 4.4 Nebezpečné pronásledování v rámci okresu Uherské Hradiště

Pod Krajské ředitelství policie Zlínského kraje spadají čtyři okresy, které v rámci policejního organizačního dělení spadají pod jednotlivé Územní odbory. Já jsem se zaměřil na okres Uherské Hradiště, kde pracuji a na evidenci přečinu nebezpečného pronásledování v rámci Územního odboru Policie České republiky Uherské Hradiště.

Graf 3 TČ nebezpečné pronásledování na okrese Uherské Hradiště a objasněnost v letech 2010 až 2013



Zdroj:ETŘ Krajského ředitelství policie Zlínského kraje

V rámci Zlínského kraje, nebyl podíl nápadu nebezpečného pronásledování v okrese Uherské Hradiště nijak významný. Jak je patrné z grafu č. 3, v roce 2010 bylo na tomto okrese evidováno celkem 8 případů, všechny byly objasněny, tedy objasněnost byla v tomto roce 100%. Způsoby ukončení byly následující: 2 případy byly odevzdány k projednání přestupku správnímu orgánu podle § 159a odst.1, písm.a) TrŘ, podle § 159a odst.2 k § 11 odst.11i) TrŘ byl odložen 1 případ pro nepřipustnost trestního stíhání, 4 případy byly ukončeny zprávou o výsledku ZPŘ podle § 179c odst.1 TrŘ, návrhem na podání obžaloby podle § 166 TrŘ byl ukončen 1 případ.

V roce 2011 bylo na okrese Uherské Hradiště evidováno celkem 5 případů, z nichž byly objasněny 3 případy což je 60%. Odevzdáním věci k projednání přestupku podle § 159a odst. 1, písm.a) TrŘ byly 2 případy, 2 případy byly odloženy podle § 159a odst. 1 TrŘ a 1 případ byl ukončen návrhem na podání obžaloby podle § 166 TrŘ.

Na okrese Uherské Hradiště byly v roce 2012 evidovány 3 případy nebezpečného pronásledování, 2 případy byly objasněny, což je 66,66%. Návrhem na podání obžaloby podle § 166 TrŘ byl ukončen 1 případ, 1 případ byl ukončen zprávou o výsledku ZPŘ podle § 179c odst. 1 TrŘ a 1 případ nebyl objasněn a byl odložen podle §159a odst. 5 TrŘ.

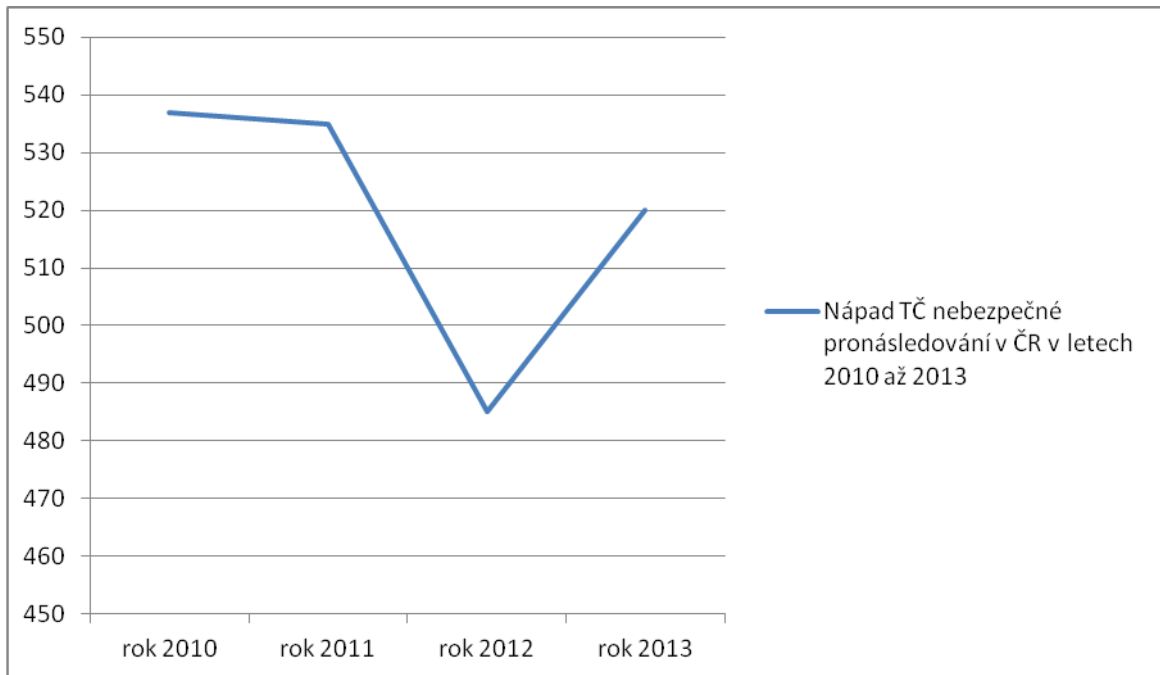
Rok 2013 byl obdobný jako v roce 2012, byly evidovány celkem 3 případy nebezpečného pronásledování, z toho byly 2 objasněny, což je 66,66%. 1 případ byl neobjasněn a byl odložen podle § 159a odst. 5 TrŘ, 1 případ byl odložen podle § 159a odst. 1 TrŘ a 1 případ nebyl do 31. 12. 2013 ukončen.

Z uvedených údajů je zřejmé, že na okrese Uherské Hradiště je nápad této trestné činnosti malý a má stagnující tendenci.

#### **4.5 Porovnání vývoje nápadu nebezpečného pronásledování v rámci ČR a Zlínského kraje**

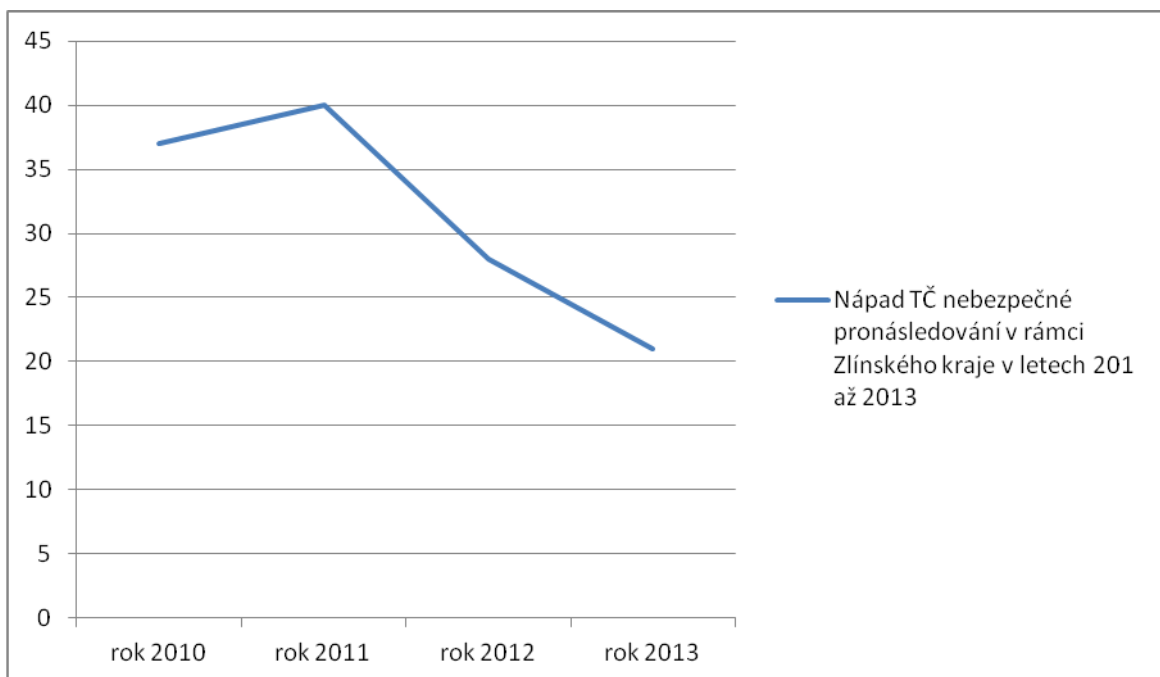
Ze zjištěných údajů ve statistických výkazech Policejního prezidia Policie ČR i v Evidenci trestního řízení Krajského ředitelství policie Zlínského kraje je zřejmé, že nápad trestného činu nebezpečné vyhrožování má stagnující tendenci, v rámci Zlínského kraje pak nastal pokles.

Graf 4 Vývoj nápadu TČ nebezpečné pronásledování v rámci ČR v letech 2010 až 2013



Zdroj: Údaje pro graf získány ze statistik Policejního prezidia Policie České republiky

Graf 5 Vývoj nápadu TČ nebezpečné pronásledování v rámci Zlínského kraje v letech 2010 až 2013



Zdroj: Údaje pro graf získány z ETŘ Krajského ředitelství policie Zlínského kraje



V rámci ČR byl od roku 2010 do roku 2012 pokles nápadu tohoto trestného činu, v roce 2013 nastal opětovný nárůst, ale již ne na úroveň roku 2010 nebo roku 2011. Ve Zlínském kraji je od roku 2010 patrný pokles evidovaných skutků až do konce sledovaného roku 2013.

#### 4.6 Zhodnocení výzkumu

Provedeným výzkumem bylo zodpovězeno na otázky výzkumu:

- 1) Kolik případů přečinu nebezpečného pronásledování bylo spácháno v České republice v letech 2010 až 2013?

Odpověď: Vyhodnocením grafu č. 1 bylo zjištěno, že v roce 2010 bylo v České republice spácháno 537 případů nebezpečného pronásledování, v roce 2011 to bylo 535 případů, v roce 2012 pak 485 případů a v roce 2013 celkem 520 případů.

- 2) Jaký byl nápad této trestné činnosti v letech 2010 až 2013 v rámci Zlínského kraje, kolik z tohoto množství bylo spácháno na okrese Uherské Hradiště a jakým způsobem byly případy ukončeny?

Odpověď: Na tuto otázku nám dává odpověď tabulka č. 2 a graf č. 3. V rámci Zlínského kraje bylo v období od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2013 evidováno celkem 126 případů přečinu nebezpečného pronásledování. 29 případů bylo ukončeno dle § 159a odst.1, písm.a) TrŘ, 6 případů bylo odloženo podle § 159a odst. 2 TrŘ, 1 případ byl odložen podle § 159a odst. 3 TrŘ, 35 případů bylo ukončeno zprávou o výsledku ZPŘ podle § 179c odst. 1 TrŘ, návrhem na podání obžaloby podle § 166 TrŘ bylo ukončeno 21 případů, 11 případů bylo odloženo podle § 159a odst. 1 TrŘ, 8 případů zůstalo neobjasněno a bylo odloženo podle § 159a odst. 5 TrŘ, 1 případ byl ukončen podle § 171 odst.1 TrŘ, 2 případy podle § 172 odst. 2 TrŘ, 1 případ byl ukončen podle § 307 odst. 1 TrŘ a 9 případů bylo ukončeno jiným způsobem. V rámci okresu Uherské Hradiště bylo od 1. 1. 2010 do 31. 12. 2013 evidováno celkem 19 případů, z toho v roce 2010 to bylo 8 případů, v roce 2011 5 případů, v roce 2012 3 případy a v roce 2013 rovněž 3 případy.

- 3) Jaká je tendence nápadu této trestné činnosti od jeho zavedení v trestním zákoníku, tedy od 1. 1. 2010, má vzestupnou nebo sestupnou tendenci?

Odpověď: Jak vyplývá z provedeného výzkumu, tak v rámci České republiky je nápad TČ nebezpečné pronásledování dá se říct stagnující, výrazný propad byl v roce 2012. Křivka

grafu č. 4 má do roku 2012 sestupnou tendenci, v roce 2013 nám opět stoupá nahoru. Co se týká Zlínského kraje, tak zde má nápad této trestné činnosti sestupnou tendenci a od roku 2010 stále klesá, což nám dokládá křivka grafu č. 5. Je zajímavostí, že v rámci Zlínského kraje nebyl prověřován případ stalkingu spáchaného ženou.

## ZÁVĚR

Moje bakalářská práce měla za cíl seznámit čtenáře s problematikou nebezpečného pronásledování, seznámit se základními pojmy, dělením a rozpoznáním tohoto trestného činu, zejména z pohledu Policie České republiky. V praktické části své práce jsem se snažil pomocí případových studií a jejich analýz, názorně ukázat praktické příklady, podle kterých se dá ( stalker ) pachatel nebezpečného pronásledování rozpoznat. A v neposlední řadě v druhé praktické části mé práce jsem se zaměřil na statistické údaje o stalkingu jak v rámci České republiky, tak zejména v rámci Zlínského kraje a okresu Uherské Hradiště, s důrazem na vývoj této trestné činnosti.

Vzhledem k tomu, že nebezpečné pronásledování je poměrně mladým trestným činem, který byl do našeho právního řádu zaveden až s platným trestním zákoníkem č.40/2009 Sb, od 1. 1. 2010, neměly orgány činné v trestním řízení žádné zkušenosti pro odhalování, následné prověřování a vyšetřování. Tento trestný čin byl sice známý ze zahraničí, bylo k němu vydáno několik knižních publikací, ale zkušenost v České republice chyběla. Proto bylo nutné vydat odborné publikace i u nás, tak aby se za jejich pomoci mohli zejména policisté orientovat při právní kvalifikaci skutků stalkingu a aby mohly tyto skutky správně právně kvalifikovat. Ve své práci jsem se zaměřil na praktické poznatky, podle kterých se dá stalking rozpoznat. Moje bakalářská práce by mohla sloužit policistům jako praktická pomůcka při své práci, mohla by sloužit i pro preventivní a informační činnost policistů.

Stalking, jako takový, je novodobý fenomén, se kterým se musí naše společnost naučit žít, věnovat mu zvýšenou pozornost. Není jen úkolem Policie České republiky a obecně orgánů činných v trestním řízení se tímto problémem zabývat, ale primárně je zapotřebí klást důraz na preventivní činnost, zejména informovanost občanů se zaměřením na rizikové skupiny, které by se mohly stát nejen obětí, ale ze kterých by se mohli rekrutovat potenciální pachatelé.

Ve své práci jsem se snažil zohlednit i to, že ne všechny případy nebezpečného pronásledování, ve kterých byly zahájeny úkony trestního řízení, byly skončeny rozhodnutím soudu, státního zástupce nebo rozhodnutím policejního orgánu, ale že značná část skončila u správního orgánu jako podezření z přestupku, což dokládá to, že je jen velmi tenká hranice při právní kvalifikaci stalkingu, jehož znaky bývají často na hranici trestného činu a přestupku. I na tuto skutečnost jsem ve své práci poukázal. Snažil jsem se při tom využít své

zkušenosti z policejní praxe a zejména z poznatků z případů, které jsem sám prověřoval a prováděl dokládací těchto skutků.

Rovněž v kvantitativním výzkumu jsem vycházel ze skutečných čísel a z těchto je patrné, že nápad nebezpečného pronásledování současné době stagnuje, což může být způsobeno značnou latentností tohoto trestného činu, případně tím, že někteří pachatelé po zavedení tohoto trestného činu do trestního zákoníku, upustili od svého jednání.

**SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY**

- [1] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Moderní psychologie pro právníky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2008, 150 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4722-078.
- [2] SEKOT, Aleš. *Úvod do sociální patologie: [domácí násilí, stalking, predikce násilí]*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 193 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-1052-611.
- [3] JIROVSKÝ, Václav. *Kybernetická kriminalita: nejen o hackingu, crackingu, virech a trojských koních bez tajemství*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 193 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-1561-2.
- [4] ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie: nejen o hackingu, crackingu, virech a trojských koních bez tajemství*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2004, 431 s. Vysokoškolské učebnice (Aleš Čeněk). ISBN 80-86473-86-4.
- [5] ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník:komentář*. V Praze: C.H. Beck, 2009-2010, 2 v. ISBN 97880740017892.
- [6] KOPECKÝ, Kamil. [www.e-nebezpeci.cz](http://www.e-nebezpeci.cz) [online]. Olomouc: Net University s.r.o., 2010 [cit. 2014-01-25]. Dostupné z: [www.e-nebezpeci.cz/materialy-pro-studium-studie-atd/](http://www.e-nebezpeci.cz/materialy-pro-studium-studie-atd/)
- [7] VÁLKOVÁ, Helena. Česká podoba stalkingu podle § 354 TrZ v širších než jen trestněprávních souvislostech. *Trestněprávní revue*, 2009, 8(9), s. 257-263. ISSN 1213-5313.
- [8] KOPECKÝ, Kamil a Veronika KREJČÍ. *Rizika virtuální komunikace* [online]. Olomouc: Net University, s.r.o., 2010 [cit. 2014-01-15]. Dostupné z: [www.e-nebezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/materialy-pro-studium-studie-atd](http://www.e-nebezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/materialy-pro-studium-studie-atd)
- [9] MINISTERSTVO VNITRA, odbor bezpečnostní politiky. *Stanovisko odboru bezpečnostní politiky k některým problémům spojeným s výkladem skutkové podstaty nebezpečné pronásledování*. Praha, 2010.
- [10] ČERNÝ J., HORZINKOVÁ E., KUČEROVÁ H. *Přestupkové řízení*. 12.vydání. 2011. ISBN 978-80-7201-859-8.

**Další zdroje:**

- [11] Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
- [12] Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů
- [13] Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

[14] Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů

**Intranetový odkaz:**

[15] *Statistické výstupy policejního prezidia Policie ČR* (on-line) dostupné z <http://esek.pcr.cz/esek/sestroot.asp> [cit.2014/03/15]

**SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK**

apod.	a podobně
atd.	a tak dále
cca	cirka
e-mail	elektronická pošta
max.	maximálně
např.	například
odst.	odstavec
písm.	písmeno
PČR	Policie České republiky
PolZ	zákon o Policii
sb.	sbírky
SMS	krátká textová zpráva
tj.	to je
tr.	trestní
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaně
TrŘ	Trestní řád
TrZ	Trestní zákoník
ZPŘ	zkrácené přípravné řízení
§	paragraf

**SEZNAM GRAFŮ**

Graf 1 Nápad TČ nebezpečného pronásledování v ČR v letech 2010 až 2013 a jeho objasněnost.....	41
Graf 2 Nápad stalkingu ve Zlínském kraji a objasněnost v letech 2010 až 2013.....	43
Graf 3 TČ nebezpečné pronásledování na okrese Uherské Hradiště a objasněnost v letech 2010 až 2013.....	45
Graf 4 Vývoj nápadu TČ nebezpečné pronásledování v rámci ČR v letech 2010 až 2013.....	47
Graf 5 Vývoj nápadu TČ nebezpečné pronásledování v rámci Zlínského kraje v letech 2010 až 2013.....	47



## SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Skladba pachatelů nebezpečného pronásledování – objasněných.....42

Tabulka 2: Způsoby ukončení případů nebezpečného pronásledování ve Zlínském kraji...44

## SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P1 Žádost o udělení souhlasu

# PŘÍLOHA P I: ŽÁDOST O UDĚLENÍ SOUHLASU



Pomáhat a chránit

## KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE ZLÍNSKÉHO KRAJE ÚZEMNÍ ODBOR UHERSKÉ HRADIŠTĚ



Obvodní oddělení Uherský Brod  
Obchodní 2379  
688 01 Uherský Brod

Č.j.:KRPZ-20725/ČJ-2014-151117

V Uherském Brodě 18.února 2014

Policie České republiky  
Krajské ředitelství Zlínského kraje  
Územní odbor Uherské Hradiště  
Vedoucí územního odboru  
plk.JUDr.Bronislav Šabršula  
Velehradská 1217  
686 01 Uherské Hradiště

### Žádost

Tímto Vás laskavě žádám o udělení souhlasu k poskytnutí a následnému využití databáze Evidence trestního řízení pro územní odbor Uherské Hradiště, evidované Krajským ředitelstvím Zlínského kraje Policie České republiky.

Získaná data budou využita výhradně ke zpracování výzkumné statistické části mé bakalářské práce na téma „Nebezpečné pronásledování-stalking“, kterou budu obhajovat na Univerzitě Tomáše Bati Zlín, Fakulta krizového řízení a logistiky v Uherském Hradišti.

Data budu zpracovávat a využívat v souladu s podmínkami ochrany osobních údajů v souladu s ust. Zákona č. 101/2000 Sb., o ochranu osobních údajů a dále v souladu s ustanoveními § 180 trestního zákoníku a ustanoveními §8a, §8b, §8c trestního řádu a zákona o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže podle zákona č. 218/2003 Sb.

Za kladné vyřízení mé žádosti předem děkuji.

  
Karel Sedláček

V Uherském Brodě dne 18. února 2014

schvaluji – neschvaluji

plk.JUDr.Bronislav Šabršula  
vedoucí územního odboru  
Uherské Hradiště

